

Legislativa v oblasti návykových látek a hazardního hraní se zaměřením na postavení obcí

Autoři: Mgr. Matyáš Lucký a Mgr. Monika Honzíková

Sumář legislativních norem a možných postupů v oblasti protidrogové politiky pro obce vznikl v letech 2019 a 2020 v rámci individuálního projektu Rozvoj dostupnosti a kvality sociálních služeb v Královéhradeckém kraji VI, Registrační číslo CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_007/0010322.

Obsah

1. Úvod.....	3
2. Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich	4
2.1 Definice přestupku.....	4
2.2 Pachatel přestupku (fyzická osoba, právnická osoba)	5
2.3 Řízení o přestupku.....	8
2.4 Rozhodnutí v přestupkovém řízení.....	12
3. Zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích	15
4. Zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek.....	16
4.1 Pojem návyková látka.....	16
4.2 Omezení dostupnosti tabákových výrobků, kuřáckých pomůcek, bylinných výrobků určených ke kouření a elektronických cigaret	16
4.3 Omezení dostupnosti alkoholických nápojů.....	18
4.4 Další opatření k omezení užívání návykových látek	19
4.4.1 Obecně závazná vyhláška obce.....	19
4.4.2 Zákaz vstupu pro osobu, která je zjevně pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky.....	21
4.5 Působnost správních orgánů	22
4.6 Přestupky	24
5. Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů.....	30
6. Zákon č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách	31
6.1 Pojem hazardní hra a její druhy	31
6.2 Herní prostor a prostory, ve kterých nelze hazardní hry provozovat	31
6.3 Povolení k umístění herního prostoru.....	33
6.4 Ohlášení hazardní hry	34
6.5 Regulace hazardních her obecně závaznou vyhláškou obce	35
7. Užitečné zdroje.....	36

1. Úvod

Tento přehled legislativy se zaměřuje především na oblast návykových látek a hazardního hraní a na zaměstnance obcí, do jejichž pracovní agendy příslušné oblasti spadají. Jedná se o soubor vybraných kapitol a témat, který nemá zastávat roli komplexního a vyčerpávajícího materiálu. Zejména v kapitole pojednávající o přestupkovém řízení podle zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, nemá materiál ambici provést čtenáře každým krokem přestupkového řízení, jako spíš hlouběji rozebrat některé instituty důležité pro řízení o přestupku z oblasti návykových látek, jako jsou například znaky přestupku nebo požadavky na odbornou způsobilost osoby oprávněné k provádění úkonů v řízení o přestupku.

Obdobný přístup je aplikován i v následujících kapitolách materiálu. O zákonech č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, a č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, je z důvodu menší relevance pro zaměstnance obcí v souvislosti s oblastí návykových látek pojednáváno pouze v omezeném rozsahu, v intencích několika vybraných ustanovení.

Nejobsáhleji se materiál věnuje těžišti úpravy související s návykovými látkami, zákonu č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek. Pravomoc daná tímto zákonem obcím je poměrně rozsáhlá a různorodá a nespočívá pouze v projednávání přestupků, ale také například v možnosti vydávat obecně závaznou vyhlášku obce nebo provádět kontrolu povinností stanovených tímto zákonem.

Na oblast hazardu se vztahuje zákon č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách. Ten na rozdíl od legislativy související s návykovými látkami neukládá obcím projednávání přestupků, obsahuje však specifické instituty a pravomoci, jako například vydávání povolení k umístění herního prostoru nebo obecně závazné vyhlášky obce.

Materiál je v jednotlivých kapitolách doplňován příklady a citacemi příslušných ustanovení zákonů. Právní předpisy jsou uváděny ve znění platném k datu vydání tohoto materiálu.

2. Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

2.1 Definice přestupku

Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, v platném znění (dále jen „ZOZP“) definuje přestupek ve svém § 5 jako:

§ 5 Přestupek

Přestupkem je společensky škodlivý protiprávní čin, který je v zákoně za přestupek výslovně označen a který vykazuje znaky stanovené zákonem, nejde-li o trestný čin.

Z tohoto vymezení vyplývá, že, aby mohlo dojít ke spáchání přestupku, je potřeba dostát všem pěti v zákoně vyjmenovaným znakům, jimiž jsou: společenská škodlivost, protiprávnost, označení přestupku v zákoně, naplnění znaků stanovených zákonem, skutek není trestným činem.

Společenská škodlivost je materiálním znakem přestupku. I kdyby skutek naplňoval znaky skutkové podstaty přestupku, ale byl by pouze minimálně či zanedbatelně společensky škodlivý, vůbec by se o přestupek nejednalo. Nejčastěji je však společenská škodlivost dána již naplněním znaků skutkové podstaty (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. srpna 2012, č. j. 9 As 34/2012 – 28). Společenská škodlivost je důležitá také při stanovování výše správního trestu.

Protiprávnost znamená rozpor s právní normou. Přestupek nemůže být spáchán za okolnosti vylučující protiprávnost (§§ 24 až 28 ZOZP), jako například v krajní nouzi či při nutné obraně. Zjištění okolnosti vylučující protiprávnost je důvodem pro zastavení řízení dle § 86 odst. 1 písm. a) ZOZP.

Formálním znakem přestupku je jeho **označení v zákoně**. K naplnění tohoto znaku dojde, i pokud je skutek označen za *jiný správní delikt* ve smyslu předchozí právní úpravy přestupků právnických a podnikajících fyzických osob, na které se podle § 112 odst. 1 ZOZP hledí jako na přestupky.

§ 112 Přejídná ustanovení

(1) Na přestupky a dosavadní jiné správní delikty, s výjimkou disciplinárních deliktů, se ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona hledí jako na přestupky podle tohoto zákona. Odpovědnost za přestupky a dosavadní jiné správní delikty, s výjimkou disciplinárních deliktů, se posoudí podle dosavadních zákonů, pokud k jednání zakládajícímu odpovědnost došlo přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona; podle tohoto zákona se posoudí jen tehdy, jestliže to je pro pachatele příznivější.

(...)

Skutek musí naplňovat obecné **znaky stanovené zákonem** (viz podkapitola 2.2) upravené v ZOZP, stejně jako znaky konkrétní skutkové podstaty stanovené zvláštním zákonem (např. § 39 odst. 2 písm. a) zákona č. 167/1998 Sb., o návykových látkách).

Naplňuje-li skutek znaky **trestného činu** a zároveň přestupku, je posuzován jako trestný čin.

2.2 Pachatel přestupku (fyzická osoba, právnická osoba)

Fyzická osoba jako pachatel přestupku musí kromě znaků stanovených zvláštním zákonem upravujícím konkrétní skutkovou podstatu naplnit i obecné znaky (společné všem přestupkům), kterými jsou věk (§ 18 ZOZP) a přičetnost (§ 19 ZOZP).

Nedovršení věku patnácti let pachatele je důvodem pro odložení věci podle § 76 odst. 1 písm. d) ZOZP. Správní orgán má podle § 76 odst. 6 ZOZP v takovém případě povinnost oznámit tuto skutečnost orgánu sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD) a zákonnému zástupci nebo opatrovníkovi dítěte.

§ 18 Věk

Za přestupek není odpovědný ten, kdo v době jeho spáchání nedovršil patnáctý rok svého věku.

§ 19 Nepřičetnost

Za přestupek není odpovědný ten, kdo pro duševní poruchu v době jeho spáchání nemohl rozpoznat protiprávnost svého jednání nebo své jednání ovládat; odpovědnosti se však nezabývá ten, kdo se do stavu nepřičetnosti přivedl, byť i z nedbalosti, užitím návykové látky; návykovou látkou se rozumí alkohol, omamné látky, psychotropní látky a ostatní látky způsobily nepříznivě ovlivnit psychiku člověka nebo jeho ovládací nebo rozpoznávací schopnosti nebo sociální chování.

Příklad:

Ke spáchání přestupku podle § 35 odst. 1 písm. g) zákona č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek (dále jen „ZOZNL“) fyzickou osobou je potřeba, aby tato osoba byla starší 15 let (kritérium věku), byla schopna rozpoznat protiprávnost svého jednání nebo své jednání ovládat, kromě případů užití návykové látky podle § 19 ZOZP (kritérium přičetnosti) a používala elektronickou cigaretu na místě, na němž je její používání podle § 8 odst. 2 ZOZNL zakázáno (kritérium naplnění znaků skutkové podstaty).

Právníckou osobu coby pachatele přestupku upravuje § 20 ZOZP.

§ 20 Právnícká osoba jako pachatel

(1) Právnícká osoba je pachatelem, jestliže k naplnění znaků přestupku došlo jednáním fyzické osoby, která se za účelem posuzování odpovědnosti právnícké osoby za přestupek považuje za osobu, jejíž jednání je přičitatelné právnícké osobě a která porušila právní povinnost uloženou právnícké osobě, a to při činnosti právnícké osoby, v přímé souvislosti s činností právnícké osoby nebo ku prospěchu právnícké osoby nebo v jejím zájmu; za porušení právní povinnosti uložené právnícké osobě se považuje též porušení právní povinnosti uložené organizační složce nebo jinému útvaru, který je součástí právnícké osoby.

(2) Za osobu, jejíž jednání je přičitatelné právnícké osobě, se za účelem posuzování odpovědnosti právnícké osoby za přestupek považuje

- a) statutární orgán nebo člen statutárního orgánu,
- b) jiný orgán právnícké osoby nebo jeho člen,
- c) zaměstnanec nebo osoba v obdobném postavení při plnění úkolů vyplývajících z tohoto postavení,
- d) fyzická osoba, která plní úkoly právnícké osoby,
- e) fyzická osoba, kterou právnícká osoba používá při své činnosti, nebo
- f) fyzická osoba, která za právníckou osobu jednala, jestliže právnícká osoba výsledku takového jednání využila.

(3) Jestliže ke spáchání přestupku zákon vyžaduje zvláštní vlastnost, způsobilost nebo postavení pachatele, který je právníckou osobou, zvláštní vlastnost, způsobilost nebo postavení nemusí být dány u fyzické osoby, která se za účelem posuzování odpovědnosti právnícké osoby za přestupek považuje za osobu, jejíž jednání je přičitatelné právnícké osobě.

(4) Ustanovení odstavců 1 až 3 se použijí i tehdy,

- a) jestliže k jednání fyzické osoby, která se za účelem posuzování odpovědnosti právnícké osoby za přestupek považuje za osobu, jejíž jednání je přičitatelné právnícké osobě, došlo před vznikem právnícké osoby,
- b) jestliže právnícká osoba vznikla, ale soud rozhodl o neplatnosti právnícké osoby, nebo
- c) je-li právní jednání, které mělo založit oprávnění k jednání za právníckou osobu, neplatné nebo neúčinné.

(5) Pachatelem je též právnícká osoba, která ke spáchání přestupku užila jiné právnícké osoby nebo fyzické osoby odlišné od fyzické osoby, která se za účelem posuzování odpovědnosti právnícké osoby za přestupek považuje za osobu, jejíž jednání je přičitatelné právnícké osobě, jestliže tyto osoby nejsou za přestupek odpovědné.

(6) Odpovědnost právnícké osoby za přestupek není podmíněna zjištěním konkrétní fyzické osoby, která se považuje za osobu, jejíž jednání je přičitatelné právnícké osobě. Správní orgán není povinen zjišťovat konkrétní fyzickou osobu, která se za účelem posuzování odpovědnosti právnícké osoby za přestupek považuje za osobu, jejíž jednání je přičitatelné právnícké osobě, zejména tehdy, je-li ze zjištěných skutečností zřejmé, že k jednání zakládajícímu odpovědnost právnícké osoby za přestupek došlo při činnosti právnícké osoby.

(7) Odpovědností právnícké osoby za přestupek není dotčena odpovědnost za přestupek fyzických osob uvedených v odstavcích 1 a 2 a odpovědností za přestupek těchto fyzických osob není dotčena odpovědnost právnícké osoby za přestupek.

Z § 20 odst. 1 ZOZP je patrné, že i právnická osoba musí naplnit určité **znaky**. Znaky přestupku musí naplnit fyzická osoba, jejíž jednání je právnické osobě přičitatelné a která porušila právní povinnost uloženou právnické osobě, a to při činnosti právnické osoby, v přímé souvislosti s její činností, k jejímu prospěchu nebo v jejím zájmu.

Vzhledem k tomu, že právnická osoba neexistuje v materiálním světě, nemůže z logiky věci jednat stejným způsobem jako osoba fyzická. Aby mohla být pachatelem přestupku, potřebuje **fyzickou osobu**, prostřednictvím které by mohla jednat. Taxativní výčet těchto fyzických osob se nachází v § 20 odst. 2 ZOZP. Odpovědnost právnické osoby za přestupek však není podmíněna zjištěním konkrétní fyzické osoby a správní orgán není povinen takovou fyzickou osobu zjišťovat (§ 20 odst. 6 ZOZP).

Právní povinnost, jejíž porušení je znakem přestupku právnické osoby, nemusí být nutně uložena výlučně právnickým osobám, ale i širšímu okruhu osob, jehož jsou právnické osoby součástí (srov. např. § 3 odst. 4 ZOZNL).

K porušení právní povinnosti navíc musí dojít při **činnosti právnické osoby, v přímé souvislosti s její činností, k jejímu prospěchu nebo v jejím zájmu**. Jednání fyzické osoby tak musí mít souvislost s právnickou osobou.

Odpovědností právnické osoby za přestupek není dotčena odpovědnost fyzických osob podle § 20 odst. 1 a 2 ZOZP a odpovědností fyzických osob není dotčena odpovědnost osoby právnické.

Odpovědnost podnikajících fyzických osob je až na výjimky upravena obdobně jako odpovědnost právnických osob (srov. §§ 22 a 23 ZOZP).

K odpovědnosti fyzické osoby za přestupek je vyžadováno **zavinění**. Podle § 15 ZOZP postačí zavinění z nedbalosti, nestanoví-li zákon výslovně, že je třeba úmyslného zavinění. Právnická osoba naproti tomu má **objektivní odpovědnost** za přestupek s možností se jí zprostit. Ke zproštění se je potřeba prokázat liberační důvod spočívající ve vynaložení veškerého úsilí, které bylo možno požadovat, aby přestupku právnická osoba zabránila. Odpovědnosti se naopak nemůže zprostit právnická osoba, která nevykonávala povinnou nebo potřebnou kontrolu nad osobou, jejíž jednání je jí přičitatelné, nebo neučinila nezbytná opatření k zamezení nebo odvrácení přestupku. Tato opatření však musí být právnická osoba objektivně způsobilá provést.

§ 15 Zavinění

(1) K odpovědnosti fyzické osoby za přestupek se vyžaduje zavinění. Postačí zavinění z nedbalosti, nestanoví-li zákon výslovně, že je třeba úmyslného zavinění.

(2) Přestupek je spáchán úmyslně, jestliže pachatel

a) chtěl svým jednáním porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem, nebo

b) věděl, že svým jednáním může porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem, a pro případ, že jej poruší nebo ohrozí, s tím byl srozuměn.

(3) *Přestupek je spáchán z nedbalosti, jestliže pachatel*

a) věděl, že svým jednáním může porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem, ale bez přiměřených důvodů spoléhal na to, že tento zájem neporuší nebo neohrozí, nebo

b) nevěděl, že svým jednáním může porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem, ač to vzhledem k okolnostem a svým osobním poměrům vědět měl a mohl.

§ 21 Zproštění odpovědnosti právnické osoby za přestupek

(1) *Právnická osoba za přestupek neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby přestupku zabránila.*

(2) *Právnická osoba se nemůže odpovědnosti za přestupek zprostit, jestliže z její strany nebyla vykonávána povinná nebo potřebná kontrola nad fyzickou osobou, která se za účelem posuzování odpovědnosti právnické osoby za přestupek považuje za osobu, jejíž jednání je přičitatelné právnické osobě, nebo nebyla učiněna nezbytná opatření k zamezení nebo odvrácení přestupku.*

Příklad: Mladistvému byl v restauraci výčepním prodán alkoholický nápoj. K naplnění znaků skutkové podstaty přestupku zde došlo konkrétně v podobě přestupku podle § 36 odst. 1 písm. l) ZOZNL. Která konkrétní fyzická osoba jednala, není správní orgán povinen zjišťovat a odpovědnost právnické osoby není tímto podmíněna. Jednáním byla porušena právní povinnost podle § 11 odst. 5 ZOZNL. Lze usuzovat, že alkoholický nápoj byl prodán výčepním v rámci činnosti právnické osoby, rozhodující jsou však vždy konkrétní okolnosti případu. Bude-li se chtít právnická osoba zprostit odpovědnosti, bude muset v rámci správního řízení prokázat liberační důvod.

2.3 Řízení o přestupku

Podnět k zahájení řízení o přestupku může vyvstat při činnosti samotného správního orgánu (např. při kontrole podle ZOZNL, viz níže) nebo může být správnímu orgánu orgánem policíí, jiným správním orgánem či právnickou nebo fyzickou osobou. Orgán policie nebo jiný správní orgán má vůči správnímu orgánu vedoucímu řízení o přestupku povinnost **součinnosti**, na žádost správního orgánu tedy například orgán policie doplní předaný spis o podklady a důkazní materiál potřebný pro prověřování oznámení o přestupku, k projednání přestupku a k výkonu rozhodnutí. Řízení samotné se zahajuje doručením oznámení o zahájení řízení podezřelému z přestupku nebo ústním vyhlášením takového oznámení (§ 78 ZOZP).

Správní orgán, aniž řízení zahájí, může věc usnesením **odložit**. Jedná se zejména o případy, kdy oznámení neodůvodňuje zahájení řízení o přestupku, řízení o přestupku nelze zahájit (např. podezřelý nedovršil patnáctý rok věku) nebo došlo k jednočinnému souběhu přestupků (popř. přestupku a trestného činu).

Postup v řízení upravují §§ 77 až 92 ZOZP.

§ 73 Oznamování přestupku

Má-li orgán Policie České republiky nebo Vojenské policie (dále jen „orgán policie“) nebo jiný správní orgán důvodné podezření, že byl spáchán přestupek, a není-li sám příslušný k jeho projednání, oznámí tuto skutečnost bez zbytečného odkladu příslušnému správnímu orgánu. V oznámení uvede zejména, kdo je podezřelým z přestupku, pokud je mu znám, popis skutku, ve kterém je přestupek spatřován, místo a čas, kdy měl být přestupek spáchán, zákonné ustanovení obsahující skutkovou podstatu předmětného přestupku a důkazní prostředky, které jsou mu známy.

§ 75 Součinnost

Orgán policie nebo jiný správní orgán provede bez zbytečného odkladu na žádost příslušného správního orgánu úkony potřebné k prověřování oznámení o přestupku, k projednání přestupku a k výkonu rozhodnutí. Pokud orgán policie nebo jiný správní orgán není k provedení požadovaných úkonů příslušný, neprovede je a vyrozumí o tom příslušný správní orgán.

§ 76 Odložení věci

(1) Správní orgán, aniž řízení zahájí, věc usnesením odloží, jestliže

- a) došlé oznámení neodůvodňuje zahájení řízení o přestupku nebo předání věci,*
- b) podezřelý z přestupku požívá výsad a imunit podle mezinárodního práva,*
- c) podezřelý z přestupku požívá výsad a imunit podle jiného zákona nebo je senátorem nebo poslancem, který požádal orgán příslušný k projednání přestupku o projednání přestupku v disciplinárním řízení podle jiných zákonů, anebo soudcem Ústavního soudu, který požádal orgán příslušný k projednání přestupku o projednání přestupku v kárném řízení podle jiného zákona,*
- d) podezřelý z přestupku v době spáchání skutku nedovršil patnáctý rok svého věku,*
- e) podezřelý z přestupku nebyl v době spáchání skutku pro nepřičetnost za přestupek odpovědný,*
- f) odpovědnost za přestupek zanikla,*
- g) fyzická osoba nebo podnikající fyzická osoba podezřelá ze spáchání přestupku zemřela, pokud odpovědnost podnikající fyzické osoby za přestupek nepřešla na osobu, která pokračuje v její podnikatelské činnosti,*
- h) právnická osoba zanikla, pokud odpovědnost za přestupek nepřešla na jejího právního nástupce,*
- i) o skutku již bylo pravomocně rozhodnuto správním orgánem nebo orgánem činným v trestním řízení způsobem uvedeným v § 77 odst. 2,*
- j) o skutku již bylo rozhodnuto jako o disciplinárním deliktu a uložené opatření lze považovat za postačující, nebo*
- k) nezjistí do 60 dnů od přijetí oznámení nebo ode dne, kdy se o přestupku dozvěděl, skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě.*

(2) Správní orgán, aniž řízení zahájí, věc usnesením odloží, jestliže se o totožném skutku vede trestní řízení.

(3) Usnesení o odložení věci podle odstavců 1 a 2 se pouze poznamená do spisu. Správní orgán o odložení věci vyrozumí osobu přímo postiženou spácháním přestupku, je-li mu známa. Pokud by vyrozumění osoby podle věty druhé bylo spojeno s neúměrnými obtížemi nebo náklady, doručí je správní orgán veřejnou vyhláškou; ustanovení § 66 se nepoužije.

(4) Správní orgán, aniž řízení zahájí, věc usnesením odloží, jestliže osoba přímo postižená spácháním přestupku nedala souhlas k zahájení řízení nebo tento souhlas vzala zpět, nejedná-li se o přestupek, který lze projednat i bez takového souhlasu.

(5) Správní orgán, aniž řízení zahájí, může věc usnesením dále odložit, jestliže

a) podezřelý z přestupku spáchal jedním skutkem více přestupků, které nebyly projednány ve společném řízení, a správní trest uložený za některý z nich lze považovat za postačující, nebo

b) správní trest, který lze za přestupek uložit, je bezvýznamný vedle trestu, který byl podezřelému z přestupku uložen v trestním řízení za jiný skutek;

usnesení se oznamuje podezřelému z přestupku a osobě přímo postižené spácháním přestupku, je-li správnímu orgánu známa.

(6) Pokud správní orgán věc odloží podle odstavce 1 písm. d), oznámí tuto skutečnost orgánu sociálně-právní ochrany dětí a zákonnému zástupci nebo opatrovníkovi dítěte. Informuje je přitom o všech podstatných okolnostech, které v souvislosti s tímto skutkem zjistil.

Poměrně častým typem řízení je v oblasti návykových látek (zejména kvůli ZOZNL) **řízení navazující na kontrolu** (§ 81 ZOZP). Správní orgán může v tomto řízení protokol o kontrole podle zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (dále jen „kontrolní řád“), se kterým se obviněný seznámil při jeho vyhotovování, použít jako jediný podklad pro rozhodnutí o přestupku. V takovém případě nemusí obviněného vyzývat k vyjádření se podle § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“).

§ 81 Řízení navazující na kontrolu

V řízení navazujícím na výkon kontroly mohou být skutečnosti zjištěné při kontrole jediným podkladem rozhodnutí o přestupku.

Mnoho přestupků v oblasti návykových látek je možné projednat a rozhodnout **příkazem na místě** (§§ 91 a 92 ZOZP). Příkazem na místě lze uložit pouze pokutu do výše 10000 Kč, mladistvému obviněnému pak nejvýše 2500 Kč (není-li podnikající fyzickou osobou). Příkazem na místě lze rozhodnout, pokud obviněný souhlasí se zjištěným stavem věci a s jeho právní kvalifikací, s uloženou pokutou a její výší a s vydáním příkazového bloku. Podpisem příkazového bloku se příkaz stává pravomocným a vykonatelným rozhodnutím. Příkaz na místě může mj. uložit správní orgán (např. obecní úřad) nebo strážník obecní policie.

§ 91 Ukládání pokuty příkazem na místě

(1) Správní orgán může příkazem na místě uložit pouze pokutu, pokud nestačí domluva a obviněný nebo osoba jednající za obviněného, který je právnickou nebo podnikající fyzickou osobou, souhlasí se zjištěným stavem věci, s právní kvalifikací skutku, s uložením pokuty a její výší a s vydáním příkazového bloku. Příkazem na místě lze uložit pokutu nejvýše 10000 Kč. Mladistvému obviněnému lze příkazem na místě uložit pokutu nejvýše 2500 Kč; to neplatí, je-li mladistvý podnikající fyzickou osobou.

(2) Pokutu příkazem na místě může kromě příslušného správního orgánu uložit

a) orgán Policie České republiky za přestupek proti pořádku ve státní správě v působnosti Policie České republiky, za přestupek proti pořádku v územní samosprávě, za přestupek proti veřejnému pořádku, přestupek proti občanskému soužití a přestupek proti majetku,

b) orgán Vojenské policie za přestupek proti pořádku ve státní správě nebo za přestupek na úseku všeobecné vnitřní správy, pokud k němu došlo na úseku státní správy v působnosti Vojenské policie, za přestupek proti veřejnému pořádku, proti občanskému soužití a přestupek proti majetku, jde-li o přestupek osoby podle § 3 zákona o Vojenské policii,

c) orgán státní báňské správy za přestupek proti pořádku ve státní správě, pokud jím byly porušeny povinnosti vyplývající z ustanovení horních předpisů v působnosti orgánů státní báňské správy,

d) orgán inspekce práce za přestupek proti pořádku ve státní správě, pokud jím byly porušeny právní předpisy o bezpečnosti práce, dopustil-li se tohoto přestupku zaměstnanec na svém pracovišti nebo podnikatel ve svých prostorách, a

e) strážník obecní policie za přestupek, jehož projednání je v působnosti obce, za přestupek proti občanskému soužití, pokud nebyl spáchán porušením zákona o silničním provozu, a za přestupek proti pořádku ve státní správě spáchaný neoprávněným stáním vozidla na místní komunikaci nebo jejím úseku, které lze podle nařízení obce použít ke stání jen za cenu sjednanou v souladu s cenovými předpisy a při splnění podmínek stanovených tímto nařízením.

§ 92 Příkaz na místě a příkazový blok

(1) Je-li příkazem na místě ukládána pokuta nebo peněžitá záruka za splnění povinnosti, obdrží obviněný příkazový blok. Podpisem příkazového bloku obviněným se příkaz na místě stává pravomocným a vykonatelným rozhodnutím. Nemůže-li obviněný peněžitou povinnost na místě splnit, vydá se mu příkazový blok na peněžitou povinnost na místě nezaplacenou s poučením o způsobu zaplacení, o lhůtě splatnosti a o následcích nezaplacení.

(2) V příkazovém bloku se uvede

a) jméno, popřípadě jména, a příjmení obviněného nebo osoby jednající za obviněného, který je právnickou nebo podnikající fyzickou osobou, a název právnické osoby,

b) datum narození obviněného nebo identifikační číslo osoby, pokud je obviněným právnická nebo podnikající fyzická osoba, bylo-li jim přiděleno,

c) adresa místa trvalého pobytu obviněného nebo osoby jednající za obviněného, který je právnickou nebo podnikající fyzickou osobou, popřípadě adresa místa hlášeného pobytu cizince, má-li hlášený pobyt na území České republiky, nebo adresa sídla obviněného, je-li právnickou nebo podnikající fyzickou osobou, nebo adresa místa, kde se nachází jeho nemovitý majetek, nebo adresa místa, kde vykonává svoji činnost v případě, že na území České republiky nemá sídlo nebo je nelze zjistit a má na území České republiky nemovitý majetek nebo zde vykonává svoji činnost,

d) podpis obviněného nebo osoby jednající za obviněného, který je právnickou nebo podnikající fyzickou osobou,

e) popis skutku s označením místa, času a způsobu jeho spáchání nebo v případě záruky za splnění povinnosti popis skutkových zjištění,

f) právní kvalifikace skutku včetně formy zavinění a ustanovení právního předpisu, na jehož základě je povinnost ukládána,

g) výše uložené pokuty nebo záruky za splnění povinnosti,

h) označení správního orgánu,

i) jméno a příjmení, funkce nebo služební číslo nebo identifikační číslo oprávněné úřední osoby,

j) podpis oprávněné úřední osoby,

k) datum a místo vydání příkazového bloku a

l) poučení, že podpisem obviněného nebo osoby jednající za obviněného, který je právníkem nebo podnikající fyzickou osobou, se příkazový blok stává pravomocným a vykonatelným rozhodnutím.

(3) Správní orgány odebírají příkazové bloky od příslušného celního úřadu, plyne-li výnos do státního rozpočtu nebo jiného veřejného rozpočtu, s výjimkou rozpočtu kraje nebo rozpočtu obce, a od krajského úřadu, plyne-li výnos do rozpočtu kraje nebo do rozpočtu obce. Příkazové bloky vydává Ministerstvo financí.

2.4 Rozhodnutí v přestupkovém řízení

Obecné náležitosti rozhodnutí upravuje § 93 ZOZP. Osoba oprávněná k provádění úkonů (tedy i rozhodování) správního orgánu v řízení o přestupku v oblasti návykových látek musí splňovat dva zákonné požadavky na odbornou způsobilost.

První z nich upravuje § 111 ZOZP. Jedná se o **odbornou způsobilost** oprávněné osoby k provádění úkonů v řízení, nikoli tedy pouze osoby, která rozhoduje. Odborná způsobilost je dána buďto magisterským titulem v oboru právo na české vysoké škole nebo bakalářským titulem a zkouškou odborné způsobilosti provedenou u Ministerstva vnitra. Do 31. prosince 2022 může činnost oprávněné úřední osoby vykonávat také osoba, která nesplňuje podmínky podle § 111 ZOZP. Po této době nemusí požadavky splňovat již jen osoba, která je k datu 1. ledna 2023 starší 50 let, pokud nejméně 10 let projednávala přestupky a rozhodovala o nich.

§ 111 Požadavky na oprávněnou úřední osobu

(1) Úřední osoba oprávněná na základě vnitřního předpisu správního orgánu nebo pověření vedoucím správního orgánu k provádění úkonů správního orgánu v řízení (dále jen „oprávněná úřední osoba“) musí mít vysokoškolské vzdělání nejméně v magisterském studijním programu v oboru právo na vysoké škole v České republice. Nemá-li oprávněná úřední osoba vzdělání podle věty první, musí mít vysokoškolské vzdělání v bakalářském studijním programu v jiné oblasti a prokázat odbornou způsobilost zkouškou provedenou u Ministerstva vnitra; zajištěním zkoušky může Ministerstvo vnitra pověřit jím zřízenou státní příspěvkovou organizaci.

(2) Požadavky podle odstavce 1 musí splňovat předseda rozkladové komise. Požadavky podle odstavce 1 nemusí splňovat osoba projednávající přestupek na místě, ministr nebo vedoucí jiného ústředního správního úřadu.

(3) Odbornou způsobilost podle odstavce 1 věty druhé prokazuje oprávněná úřední osoba osvědčením o vykonání zkoušky vydaným Ministerstvem vnitra. Obsahem zkoušky je ověření znalostí organizace a činnosti veřejné správy a právních předpisů v oblasti odpovědnosti za přestupek.

(4) Nevyhoví-li uchazeč u zkoušky, může zkoušku dvakrát opakovat. Opakovanou zkoušku je možné vykonat nejdříve za 60 dnů a nejpozději do 90 dnů ode dne konání zkoušky, při níž uchazeč nevyhověl.

(5) Ministerstvo vnitra stanoví vyhláškou podrobnosti obsahu a provádění zkoušky a náležitosti osvědčení o vykonání zkoušky.

§ 112 Přejíchná ustanovení

(...)

(9) Do 31. prosince 2022 může činnost oprávněné úřední osoby vykonávat také osoba, která nespĺňuje podmínky podle § 111; předseda komise musí mít vysokoškolské vzdělání v magisterském studijním programu v oblasti právo nebo zvláštní odbornou způsobilost. Po této době může činnost oprávněné úřední osoby vykonávat také úřední osoba starší 50 let, pokud nejméně 10 let projednávala přestupky a rozhodovala o nich.

Dále je od úředníků vykonávajících specifické agendy požadována tzv. **zvláštní odborná způsobilost**. Tu upravuje zákon č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o úřednících ÚSC“) a vyhláška č. 512/2002 Sb., o zvláštní odborné způsobilosti úředníků územních samosprávných celků. Zvláštní odborná způsobilost je zcela nezávislá na odborné způsobilosti podle § 111 ZOZP.

Zvláštní odborná způsobilost se primárně ověřuje zkouškou u příslušného ministerstva. Výjimečně může činnosti, pro jejichž výkon je prokázání zvláštní odborné způsobilosti předpokladem, vykonávat i úředník, který nemá zvláštní odbornou způsobilost. Toto je možné však nejdéle po dobu 18 měsíců od vzniku jeho pracovního poměru nebo ode dne, kdy začal činnost vykonávat. Úředník či územní samosprávný celek mohou také u příslušného ministerstva podat žádost o uznání rovnocennosti vzdělání či kurzu. Zvláštní výjimku mají úředníci vykonávající dvě nebo více správních činností v obci, kde nejsou zřízeny alespoň dva odbory obecního úřadu nebo kde není zřízen pověřený obecní úřad. Tito úředníci jsou povinni prokázat zvláštní odbornou způsobilost jen pro jednu správní činnost, kterou určí vedoucí úřadu. Poslední výjimku z povinnosti prokazovat zvláštní odbornou způsobilost mají úředníci, kterým vznikl do 31. prosince 2007 nárok na starobní důchod. Tyto osoby prokazují zvláštní odbornou způsobilost pouze, pokud o to samy požádají.

Starosta může k projednávání některých přestupků zřizovat **komisi** (§ 61 ZOZP). Komise může projednávat přestupky proti pořádku ve státní správě, přestupky proti pořádku v územní samosprávě, přestupky proti veřejnému pořádku, přestupky proti občanskému soužití, přestupky proti majetku a přestupky, o kterých to stanoví jiný zákon. Žádný ze zákonů relevantních pro tento materiál nicméně toto neumožňuje, takže přestupky v oblasti návykových látek prostřednictvím komisí **projednávat nelze**.

Obec dále může přenést agendu projednávání přestupků na základě **veřejnoprávní smlouvy** na obec s rozšířenou působností nebo s pověřeným obecním úřadem, v jejímž správním obvodu se nachází (§ 105 ZOZP). Obec však může veřejnoprávní smlouvou přenášet pouze **veškerou příslušnost k projednávání přestupků**.

Náklady řízení upravuje § 95 ZOZP. Odvolání upravuje §§ 96 až 98 ZOZP.

(zákon o úřednících ÚSC)

§ 21 Zvláštní odborná způsobilost

(1) *Správní činnosti stanovené prováděcím právním předpisem zajišťuje územní samosprávný celek prostřednictvím úředníků, kteří prokázali zvláštní odbornou způsobilost. Výjimečně tyto činnosti může vykonávat i úředník, který nemá zvláštní odbornou způsobilost,*

a) nejdéle však po dobu 18 měsíců od vzniku pracovního poměru úředníka k územnímu samosprávnému celku nebo ode dne, kdy začal vykonávat činnost, pro jejíž výkon je prokázání zvláštní odborné způsobilosti předpokladem, nebo

b) splňuje-li podmínky stanovené v § 34 odst. 1 nebo v § 43 odst. 10.

(2) *Zvláštní odborná způsobilost se ověřuje zkouškou a prokazuje osvědčením. Úředník je povinen prokázat zvláštní odbornou způsobilost k výkonu správních činností stanovených prováděcím právním předpisem do 18 měsíců od vzniku pracovního poměru k územnímu samosprávnému celku nebo ode dne, kdy začal vykonávat činnost, pro jejíž výkon je prokázání zvláštní odborné způsobilosti předpokladem.*

(3) *Zvláštní odborná způsobilost zahrnuje souhrn znalostí a dovedností nezbytných pro výkon činností stanovených prováděcím právním předpisem. Zvláštní odborná způsobilost má obecnou a zvláštní část. Obecná část zahrnuje znalost základů veřejné správy, zvláště obecných principů organizace a činnosti veřejné správy, znalost zákona o obcích, zákona o krajích, zákona o hlavním městě Praze a zákona o správním řízení, a schopnost aplikace těchto znalostí. Zvláštní část zahrnuje znalosti nezbytné k výkonu správních činností stanovených prováděcím právním předpisem, zvláště znalost působnosti orgánů územní samosprávy a územních správních úřadů vztahující se k těmto činnostem, a schopnost jejich aplikace.*

(4) *Jestliže úředník vykonává 2 nebo více správních činností stanovených prováděcím právním předpisem*

a) v obci, kde nejsou zřízeny alespoň 2 odbory obecního úřadu nebo kde není zřízen pověřený obecní úřad, je povinen prokázat zvláštní odbornou způsobilost jen pro 1 správní činnost, kterou určí vedoucí úřadu,

b) v jiných případech než uvedených v písmenu a), je povinen prokázat zvláštní odbornou způsobilost pro každou jím vykonávanou správní činnost; u druhého a u dalších ověření se zkouška vykoná jen ze zvláštní části.

(5) *Územní samosprávný celek je povinen přihlásit úředníka, který vykonává správní činnosti stanovené prováděcím právním předpisem, k vykonání zkoušky do 6 měsíců od vzniku pracovního poměru úředníka k územnímu samosprávnému celku nebo do 3 měsíců ode dne, kdy úředník začal vykonávat správní činnost, pro jejíž výkon je prokázání zvláštní odborné způsobilosti předpokladem. Prováděcí právní předpis upraví způsob přihlašování ke zkoušce, náležitosti přihlášky, způsob a průběh zkoušky a náležitosti osvědčení.*

(6) *Vedoucí úředník, který řídí úředníky vykonávající správní činnosti stanovené prováděcím právním předpisem, prokazuje zvláštní odbornou způsobilost z obecné části a ze zvláštní části alespoň pro jednu ze správních činností stanovených prováděcím právním předpisem, vykonávaných jím řízenými úředníky, určenou vedoucím úřadu.*

(7) *Vedoucí úřadu je povinen prokázat zvláštní odbornou způsobilost jen z obecné části.*

§ 34

(1) *Na žádost úředníka nebo územního samosprávného celku ministerstvo vydá osvědčení o uznání rovnocennosti vzdělání nebo jeho části získaného úředníkem v jiném studijním programu, než který je stanoven prováděcím právním předpisem, nebo vzdělání získaného v jiném oboru, popřípadě*

kurzu, pokud žadatel prokáže, že obsah a rozsah vzdělávání, o jehož uznání se žádá, jsou rovnocenné příslušnému vzdělávacímu programu pro prohlubování kvalifikace podle tohoto zákona nebo jeho části.

(...)

§ 43 Přejídná ustanovení

(...)

(10) Úředník, jemuž do 31. prosince 2007 vznikne nárok na starobní důchod, prokazuje zvláštní odbornou způsobilost jen tehdy, jestliže o to sám požádá. Vedoucí úředník, jemuž do 31. prosince 2007 vznikne nárok na starobní důchod, se účastní vzdělávání vedoucích úředníků jen tehdy, jestliže o to sám požádá.

Příklad:

K výkonu správní činnosti v oblasti přestupků podle ZOZNL nebo zákona o návykových látkách je od úředníka požadována odborná způsobilost podle § 111 ZOZP a podle § 1 odst. 1 písm. v) a Přílohy vyhlášky č. 512/2002 Sb., o zvláštní odborné způsobilosti úředníků územních samosprávných celků, také zvláštní odborná způsobilost pro správní činnost ve zdravotnictví.

3. Zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích

Zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích (dále jen „zákon o některých přestupcích“) neobsahuje přestupky specifické pro oblast návykových látek. Tematicky nejdůležitějším ustanovením je zde § 4 odst. 2, jež upravuje přestupek fyzické, právnické nebo podnikající fyzické osoby spočívající v porušení povinnosti stanovené obecně závaznou vyhláškou obce nebo kraje, který se použije v souvislosti s § 17 odst. 2 ZOZNL.

§ 4 Přestupky proti pořádku ve státní správě a přestupky proti pořádku v územní samosprávě

(1) Fyzická, právnická nebo podnikající fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že poruší povinnost stanovenou v nařízení obce nebo kraje.

(2) Fyzická, právnická nebo podnikající fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že poruší povinnost stanovenou v obecně závazné vyhlášce obce nebo kraje.

(3) Za přestupek podle odstavce 1 nebo 2 lze uložit pokutu do 100000 Kč.

(4) Dopustí-li se přestupku podle odstavce 1 nebo 2 fyzická osoba, lze jí uložit omezující opatření.

4. Zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek

4.1 Pojem návyková látka

Návyková látka podle § 2 písm. a) ZOZNL není jedinou definicí tohoto pojmu v českém právním řádu. Obsahově nejužší definici pojmu obsahuje zákon o návykových látkách ve svém § 2 písm. a), který za návykovou látku považuje „*omamné látky a psychotropní látky uvedené v přílohách č. 1 až 7 nařízení vlády o seznamu návykových látek*“. Návyková látka podle § 130 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník (dále jen „trestní zákoník“), je rozšířena o alkohol a „*ostatní látky způsobivé nepříznivě ovlivnit psychiku člověka nebo jeho ovládací nebo rozpoznávací schopnosti nebo sociální chování*“. ZOZNL pak pracuje s definicí nejširší, kdy za návykovou látku považuje „*alkohol, tabák, omamné a psychotropní látky a jiné látky s psychoaktivními účinky, jejichž užívání může vést nebo se podílet na vzniku a rozvoji duševních poruch a poruch chování*“.

Příklad:

Fyzická osoba přechovávající malé množství návykové látky pro vlastní potřebu spáchá přestupek podle § 39 odst. 2 písm. a) zákona o návykových látkách, jen jedná-li se o návykovou látku podle § 2 písm. a) tohoto zákona. Při aplikaci jiné z výše uvedených definic by bylo možné přestupek spáchat i například přechováváním malého množství alkoholu.

4.2 Omezení dostupnosti tabákových výrobků, kuřáckých pomůcek, bylinných výrobků určených ke kouření a elektronických cigaret

ZOZNL věnuje omezením spojeným s tabákovými výrobky, kuřáckými pomůckami, bylinnými výrobky určenými ke kouření a elektronickými cigaretami (dále jen „tabákové výrobky“) Část první, Hlavu II (§§ 3 až 10). Pravděpodobně nejzásadnějším omezením je plošný **zákaz kouření** (s řadou výjimek). Podle § 8 ZOZNL je zakázáno kouřit například na nástupišti a v dopravním prostředku veřejné dopravy, ve škole, na dětském hřišti a na většině sportovišť, v kině, v divadle, ve veřejnosti volně přístupném vnitřním prostoru (s výjimkou stavebně odděleného prostoru vyhrazeného ke kouření) či ve vnitřním prostoru provozovny stravovacích služeb (s výjimkou vodních dýmek a elektronických cigaret).

Dalším z omezujících opatření je **zákaz prodeje tabákových výrobků** mimo prodejny a zařízení uvedené v § 3 odst. 1 ZOZNL. Tabákové výrobky tak není možné prodávat například ve zdravotnických zařízeních, ve školách, na akcích určených pro osoby mladší 18 let apod. Zakázán je rovněž prodej tabákových výrobků prostřednictvím automatu nebo prostředku komunikace na dálku (typicky internet), nelze-li vyloučit prodej osobám mladším 18 let.

§ 3 Zákaz prodeje tabákových výrobků, kuřáckých pomůcek, bylinných výrobků určených ke kouření a elektronických cigaret

(1) Zakazuje se prodávat tabákové výrobky, kuřácké pomůcky, bylinné výrobky určené ke kouření a elektronické cigarety mimo prodejnu specializovanou na prodej tohoto zboží, prodejnu, která je potravinářským podnikem, prodejnu s převažujícím sortimentem denního a jiného periodického tisku, provozovnu stravovacích služeb, ubytovací zařízení, stánek s občerstvením, který má pevnou konstrukci a splňuje podmínky pro provozování potravinářského podniku za účelem provozování stravovacích služeb podle zákona o ochraně veřejného zdraví (dále jen „stánek s občerstvením“), stánek pevné konstrukce s převažujícím sortimentem denního a jiného periodického tisku, stánek specializující se na prodej tohoto zboží umístěný uvnitř stavby určené pro obchod a dopravní prostředek letecké dopravy.

(2) Bez ohledu na ustanovení odstavce 1 se zakazuje prodávat tabákové výrobky, kuřácké pomůcky, bylinné výrobky určené ke kouření a elektronické cigarety

a) ve zdravotnickém zařízení a v prostorech souvisejících s jeho provozem,

b) ve škole a školském zařízení,

c) v zařízení sociálně-právní ochrany dětí²), v provozovně, kde je provozována živnost, jejímž předmětem je péče o děti do 3 let, v prostoru, kde je poskytována služba péče o dítě v dětské skupině, nebo v zařízení, kde je uskutečňována mimoškolní výchova a vzdělávání, nezařazeném do rejstříku škol a školských zařízení,

d) na akci určené pro osoby mladší 18 let,

e) v dopravním prostředku určeném pro veřejnou hromadnou dopravu osob, s výjimkou dopravního prostředku letecké dopravy,

f) v prodejně s převažujícím sortimentem zboží určeného pro osoby mladší 18 let.

(3) Zakazuje se prodávat tabákové výrobky, kuřácké pomůcky, bylinné výrobky určené ke kouření a elektronické cigarety prostřednictvím prodejního automatu, nelze-li vyloučit prodej těchto výrobků osobě mladší 18 let; za tím účelem musí prodejce prodávající prostřednictvím automatu zajistit ověření věku kupujícího osobou k tomu určenou.

(4) Zakazuje se prodávat nebo podávat tabákové výrobky, bylinné výrobky určené ke kouření a elektronické cigarety osobě mladší 18 let. Zakazuje se prodávat kuřácké pomůcky osobě mladší 18 let.

§ 8

(1) Zakazuje se kouřit

a) ve veřejnosti volně přístupném vnitřním prostoru, s výjimkou stavebně odděleného prostoru vyhrazeného ke kouření,

b) v tranzitním prostoru mezinárodního letiště, s výjimkou stavebně odděleného prostoru vyhrazeného ke kouření,

c) na nástupišti, v přístřešku a čekárně veřejné dopravy,

d) v dopravním prostředku veřejné dopravy,

e) ve zdravotnickém zařízení a v prostorech souvisejících s jeho provozem, s výjimkou stavebně odděleného prostoru vyhrazeného ke kouření v uzavřeném psychiatrickém oddělení nebo v jiném zařízení pro léčbu závislostí,

f) ve škole a školském zařízení,

g) v zařízení sociálně-právní ochrany dětí²), v provozovně, kde je provozována živnost, jejímž předmětem je péče o děti do 3 let, v prostoru, kde je poskytována služba péče o dítě v dětské skupině, nebo v zařízení, kde je uskutečňována mimoškolní výchova a vzdělávání, nezařazeném do rejstříku škol a školských zařízení,

h) v prostoru dětského hřiště a sportoviště určeného převážně pro osoby mladší 18 let,

i) ve vnitřním prostoru všech typů sportovišť,

j) ve vnitřním zábavním prostoru, jako je kino, divadlo, výstavní a koncertní síň a sportovní hala, a dále v jiném vnitřním prostoru po dobu pořádání kulturní a taneční akce,

k) ve vnitřním prostoru provozovny stravovacích služeb, s výjimkou užívání vodních dýmek,

l) v prostoru zoologické zahrady, s výjimkou vnějších prostor, které provozovatel zoologické zahrady ke kouření vyhradí.

(2) Zakazuje se používat elektronické cigarety v místech uvedených v odstavci 1 písm. a) až j), s výjimkou prostor, na které se zákaz kouření nevztahuje.

§ 10 Stavebně oddělený prostor vyhrazený ke kouření

Pokud vlastník prostoru uvedeného v § 8 odst. 1 písm. a), provozovatel mezinárodního letiště nebo poskytovatel zdravotních služeb zřídí stavebně oddělený prostor vyhrazený ke kouření, je povinen

a) zajistit, aby tento prostor byl prostorově uzavřenou částí stavby, vymezenou podlahou, stropem nebo konstrukcí krovu a pevnými stěnami s uzavíratelnými stavebními výplněmi, jako jsou okna a dveře, která neslouží jako průchod do vnitřních prostor, kde je kouření tímto zákonem zakázáno, a kterou lze v přítomnosti osob, které kouří, vhodnými a dostatečnými prostředky větrat do prostor mimo stavbu a ve které lze zajistit v přítomnosti těchto osob uzavření stavebních výplní tak, aby nedocházelo k pronikání kouře do vnitřních prostor, kde je kouření tímto zákonem zakázáno,

b) označit tento prostor u vstupu zjevně viditelnou grafickou značkou „Kouření povoleno“; grafická podoba značky je uvedena v příloze k tomuto zákonu,

c) označit tento prostor u vstupu zjevně viditelným textem zákazu vstupu osobám mladším 18 let; text zákazu vstupu těchto osob musí být pořízen v českém jazyce černými tiskacími písmeny na bílém podkladě o velikosti písmen nejméně 5 cm,

d) zajistit, aby se v tomto prostoru nezdržovala osoba mladší 18 let; za tímto účelem je oprávněn osobu mladší 18 let vyzvat k opuštění tohoto prostoru; tato osoba je povinna výzvy uposlechnout,

e) zajistit, aby se v tomto prostoru nezdržoval zaměstnanec při výkonu své práce v době, kdy se v něm kouří.

4.3 Omezení dostupnosti alkoholických nápojů

Omezení spojená s alkoholem (resp. alkoholickými nápoji) obsažená v ZOZNL, Části první, Hlavě III (§§ 11 až 16) jsou v mnohém obdobou omezení spojených s tabákovými výrobky. Platí zde také zákaz vstupu pro osobu zjevně ovlivněnou alkoholem nebo jinou návykovou látkou podle § 18 ZOZNL (viz níže).

Zakázán je **prodej alkoholických nápojů** mimo prodejny a zařízení obsažené v § 11 odst. 1 ZOZNL. Alkoholické nápoje tak není možné prodávat například ve zdravotnických zařízeních, ve školách, na akcích určených pro osoby mladší 18 let apod. Na rozdíl od tabákových výrobků zde platí absolutní zákaz prodeje alkoholických nápojů prostřednictvím automatu. U prostředku

komunikace na dálku je prodej obdobně jako u tabákových výrobků zakázán, nelze-li vyloučit prodej osobám mladším 18 let.

§ 11 Zákaz a omezení prodeje a podávání alkoholických nápojů

(1) Zakazuje se prodávat alkoholické nápoje mimo prodejnu, která je potravinářským podnikem, provozovnu stravovacích služeb, provozovnu výrobce vína, ubytovací zařízení, stánek s občerstvením, stánek specializující se na prodej tohoto zboží umístěný uvnitř stavby určené pro obchod a veřejný dopravní prostředek dálkové železniční, letecké, vodní a dálkové autobusové dopravy.

(2) Bez ohledu na ustanovení odstavce 1 se zakazuje prodávat nebo podávat alkoholické nápoje

a) ve zdravotnickém zařízení a v prostorech souvisejících s jeho provozem,

b) ve škole a školském zařízení, nejde-li o prodej nebo podávání v prostoru školy a školského zařízení využívaného v rámci soustavné přípravy na budoucí povolání v oborech vzdělání se zaměřením na gastronomii, hotelnictví, zemědělství, potravinářství nebo potravinářskou chemii,

c) v zařízení sociálně-právní ochrany dětí²⁾, v provozovně, kde je provozována živnost, jejímž předmětem je péče o děti do 3 let, v prostoru, kde je poskytována služba péče o dítě v dětské skupině, nebo v zařízení, kde je uskutečňována mimoškolní výchova a vzdělávání, nezařazeném do rejstříku škol a školských zařízení,

d) na akci určené pro osoby mladší 18 let,

e) ve stánku, s výjimkou stánku s občerstvením a příležitostného prodeje podle § 14,

f) v dopravním prostředku určeném pro veřejnou hromadnou dopravu osob, s výjimkou veřejného dopravního prostředku dálkové železniční, letecké, vodní a dálkové autobusové dopravy, a dále dopravního prostředku pro veřejnou hromadnou dopravu osob užitého pro zájezdovou dopravu, cestovní ruch, nostalgické, historické a propagační jízdy a jízdy na objednávku,

g) na veřejnosti přístupné sportovní akci, s výjimkou alkoholického nápoje obsahujícího nejvýše 4,3 % objemová ethanolu a vína.

(3) Zákaz prodeje nebo podávání alkoholických nápojů neplatí v prostoru uvedeném v odstavci 2 písm. b) po dobu, kdy v něm neprobíhá vyučování nebo výchovná činnost a po kterou provozovatel školy nebo školského zařízení tento prostor poskytl pro jiné účely, než je určen.

(4) Zakazuje se prodávat alkoholické nápoje prostřednictvím prodejního automatu.

(5) Zakazuje se prodávat nebo podávat alkoholický nápoj osobě mladší 18 let.

(6) Zakazuje se prodávat nebo podávat alkoholický nápoj osobě, o níž lze důvodně předpokládat, že alkoholický nápoj vzápětí požije a následně bude vykonávat činnost, při níž by vzhledem k předchozímu požití alkoholického nápoje mohla ohrozit zdraví lidí nebo poškodit majetek.

(7) Zakazuje se prodávat alkoholický nápoj osobě zjevně ovlivněné alkoholem nebo jinou návykovou látkou.

4.4 Další opatření k omezení užívání návykových látek

4.4.1 Obecně závazná vyhláška obce

Kromě omezení uvedených v podkapitolách 4.2 a 4.3 upravuje ZOZNL ve své Části první, Hlavě IV (§§ 17 a 18) ještě další opatření k omezení užívání návykových látek. Prvním z nich **obecně závazná vyhláška obce (§ 17 ZOZNL)**.

První odstavec předmětného ustanovení je věnován možnosti obcí flexibilně doplnit **omezení spojená s kouřením** podle ZOZNL obecně závaznou vyhláškou s ohledem na místní potřeby. Tímto způsobem lze zakázat kouření a používání elektronických cigaret na veřejném prostranství, které se nachází v blízkosti školy, školského zařízení nebo jiného prostoru vyhrazeného pro aktivity osob mladších 18 let. Veřejné prostranství je třeba chápat ve smyslu § 34 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích. Pojem „v blízkosti“ není v ZOZNL blíže specifikován, lze však předpokládat, že se bude jednat o bezprostřední okolí daného zařízení či prostoru (přístupové cesty, shromaždiště). Vzhledem ke znění odstavce lze dovodit, že obecně závaznou vyhláškou je možné zakázat například pouze kouření (bez omezení používání elektronických cigaret) nebo kouření či používání elektronických cigaret pouze omezit (například zákazem pouze na část dne po dobu výuky ve škole). Vždy je však potřeba omezení v obecně závazné vyhlášce vymezit dostatečně určitě.

Druhý odstavec § 17 ZOZNL doplňuje možnost obcí regulovat konzumaci alkoholu na některých veřejných prostranstvích obce obecně závaznou vyhláškou na základě § 10 písm. a) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, Toto ustanovení je však primárně zaměřeno na ochranu veřejného pořádku, dobrých mravů, bezpečnosti, zdraví a majetku v obci, zatímco předmětem ochrany § 17 odst. 2 ZOZNL je především ochrana nezletilých před negativními vlivy a škodlivými účinky alkoholu a tabáku. Z tohoto důvodu je v ZOZNL možné **zakázat konzumaci alkoholických nápojů** pouze na veřejně přístupném místě nebo akci, pokud je toto místo nebo akce přístupná osobám mladším 18 let. I zde je obcím ponechána určitá volnost, je tedy možné konzumaci alkoholických nápojů zakázat na určitých místech a akcích zároveň nebo zvlášť. Vždy je však opět potřeba omezení vymezit dostatečně určitě. ZOZNL dává obcím možnost omezit či dokonce zakázat kromě konzumace i prodej nebo podávání alkoholických nápojů. Toto je možné v případě konání kulturní, sportovní nebo jiné společenské akce přístupné veřejnosti. Omezení se musí vztahovat k určitým dnům, hodinám nebo místům, přičemž je opět možné kombinovat čas a místo. Místa zákazu se nemusí nacházet přímo na místě konání kulturní, sportovní nebo společenské akce, musí se však jednat o místa veřejně přístupná (nikoli tedy v soukromé objekty – srov. nález Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 42/96).

Sankce za porušení povinnosti stanovené obecně závaznou vyhláškou je ve výše uvedených případech potřeba hledat nejen v ZOZNL, ale také v zákoně o některých přestupcích. Kouří-li či používá-li fyzická osoba elektronickou cigaretu na místě, na němž je kouření zakázáno obecně závaznou vyhláškou obce podle § 17 odst. 1 ZOZNL dopustí se přestupku podle § 35 odst. 1 písm. f) a h) ZOZNL. Podle § 35 odst. 2 písm. a) takovéto osobě hrozí pokuta do 5000 Kč. V případě porušení povinností uložených obecně závaznou vyhláškou podle § 17 odst. 2 ZOZNL je však skutkovou podstatu přestupku hledat v § 4 odst. 2 zákona o některých přestupcích. Přestupek se vztahuje na fyzické, právnické i podnikající fyzické osoby a lze za něj uložit pokutu do 100000 Kč. Dopustí-li se přestupku fyzická osoba, lze jí uložit také omezující opatření podle § 52 ZOZP.

§ 17 Obecně závazná vyhláška obce

(1) Obec může obecně závaznou vyhláškou zakázat kouření a zakázat používání elektronických cigaret na veřejném prostranství, které se nachází v blízkosti školy, školského zařízení nebo jiného prostoru vyhrazeného pro aktivity osob mladších 18 let.

(2) Obec může dále obecně závaznou vyhláškou

a) zakázat konzumaci alkoholických nápojů na veřejně přístupném místě nebo veřejnosti přístupné akci, pokud je toto místo nebo akce přístupná osobám mladším 18 let,

b) omezit nebo zakázat v určitých dnech nebo hodinách nebo na určitém místě prodej, podávání a konzumaci alkoholických nápojů v případě konání kulturní, sportovní nebo jiné společenské akce přístupné veřejnosti.

(zákon č. 128/2000 Sb., o obcích)

§ 10

Povinnosti může obec ukládat v samostatné působnosti obecně závaznou vyhláškou

a) k zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku; zejména může stanovit, které činnosti, jež by mohly narušit veřejný pořádek v obci nebo být v rozporu s dobrými mravy, ochranou bezpečnosti, zdraví a majetku, lze vykonávat pouze na místech a v čase obecně závaznou vyhláškou určených, nebo stanovit, že na některých veřejných prostranstvích v obci jsou takové činnosti zakázány,

b) pro pořádání, průběh a ukončení veřejnosti přístupných sportovních a kulturních podniků, včetně tanečních zábav a diskoték, stanovením závazných podmínek v rozsahu nezbytném k zajištění veřejného pořádku,

c) k zajištění udržování čistoty ulic a jiných veřejných prostranství, k ochraně životního prostředí, zeleně v zástavbě a ostatní veřejné zeleně (dále jen "veřejná zeleň") a k užívání zařízení obce sloužících potřebám veřejnosti,

d) stanoví-li tak zvláštní zákon.

4.4.2 Zákaz vstupu pro osobu, která je zjevně pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky

Jako jedno z dalších opatření k omezení užívání návykových látek obsahuje § 18 odst. 1 ZOZNL výčet míst, kam má **osoba zjevně pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky** zakázán vstup a nesmí se zde zdržovat. Tato osoba musí být ve stavu, v němž ohrožuje sebe nebo jinou osobu, majetek nebo veřejný pořádek. Místa, kde zákaz vstupu a zdržování se platí, jsou například dopravní prostředky veřejné dopravy, přístřešky zastávek, školy, zdravotnická zařízení, dětská hřiště a další. Zjistí-li osoba uvedená v § 18 odst. 2 ZOZNL (vlastník prostoru, provozovatel zařízení, poskytovatel služeb ad.) porušení zákazu vstupu a zdržování se, má povinnost osobu, jenž jej porušuje, vyzvat, aby v tomto jednání nepokračovala nebo aby prostor opustila. Tato osoba je povinna výzvy uposlechnout.

Porušení zákazu vstupu a zdržování se podle § 18 odst. 1 ZOZNL je **přestupkem** podle § 35 odst. 1 písm. n) ZOZNL. Fyzické osobě za něj lze uložit pokutu do 20000 Kč. Nevyzve-li příslušná právnická nebo podnikající fyzická osoba k nepokračování v jednání nebo k opuštění prostoru podle § 18 odst. 2 ZOZNL, dopustí se přestupku podle § 36 odst. 3 písm. c), odst. 4

písm. f), odst. 5 písm. c), odst. 6 písm. c) nebo odst. 7 písm. c), v závislosti na tom, je-li provozovatelem dopravního prostředku, poskytovatelem zdravotních služeb atd.

§ 18 Zákaz vstupu pro osobu, která je zjevně pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky

(1) Osobě, která je zjevně pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky a je ve stavu, v němž ohrožuje sebe nebo jinou osobu, majetek nebo veřejný pořádek, se zakazuje vstupovat a zdržovat se

- a) ve veřejnosti volně přístupném vnitřním prostoru, kde by mohla způsobit sobě nebo jiné osobě škodu,*
- b) v dopravním prostředku veřejné dopravy,*
- c) ve veřejně přístupném prostoru budovy související s veřejnou dopravou,*
- d) v přístřešku zastávky a nástupiště veřejné dopravy,*
- e) ve zdravotnickém zařízení a v prostorech souvisejících s jeho provozem, pokud se nejedná o vstup a pobyt spojený s poskytováním zdravotních služeb těmto osobám,*
- f) ve škole a školském zařízení,*
- g) v zařízení sociálně-právní ochrany dětí²⁾, v provozovně, kde je provozována živnost, jejímž předmětem je péče o děti do 3 let, v prostoru, kde je poskytována služba péče o dítě v dětské skupině, nebo v zařízení, kde je uskutečňována mimoškolní výchova a vzdělávání, nezařazeném do rejstříku škol a školských zařízení,*
- h) na dětském hřišti a sportovišti určeném pro osoby mladší 18 let,*
- i) v zařízení sociálních služeb, pokud se nejedná o vstup a pobyt spojený s poskytováním sociálních služeb těmto osobám,*
- j) v prostoru, kde probíhá sportovní akce,*
- k) v prostoru budovy orgánu veřejné moci, nezdržuje-li se tam osoba v souvislosti s výkonem působnosti tohoto orgánu veřejné moci.*

(2) Zjistí-li vlastník prostoru uvedeného v odstavci 1 písm. a), d) a h), provozovatel dopravního prostředku veřejné dopravy, poskytovatel zdravotních služeb, škola nebo školské zařízení, zřizovatel nebo poskytovatel služeb v zařízení, provozovně nebo v prostoru uvedeném v odstavci 1 písm. g), poskytovatel sociálních služeb, pořadatel sportovní akce nebo orgán veřejné moci porušení zákazu uvedeného v odstavci 1, je povinen osobu, která nedodržuje zákaz podle odstavce 1, vyzvat, aby v tomto jednání nepokračovala nebo aby prostor opustila. Tato osoba je povinna výzvy uposlechnout.

4.5 Působnost správních orgánů

Působnost **obcí** je dána § 30 odst. 1 písm. a), odst. 2 ZOZNL. Obec v přenesené povinnosti vykonává kontrolu ve většině povinností stanovených ZOZNL s výjimkou povinností dle §§ 4, 6 odst. 6, 7, 12, 23 a 26 až 29. Obdobně tak **obecní policie** kontroluje dodržování všech povinností podle tohoto zákona s téměř totožnými výjimkami platícími pro obce (§§ 4, 6, 7, 12, 15 a 23 až 29). Výjimky z předchozích vět se týkají především kontroly povinností souvisejících s výrobky a hračkami napodobující tabákové výrobky a alkoholické nápoje, přeshraničním prodejem, povinnostmi poskytovatelů zdravotních služeb, orientační diagnostiky či protidrogové politiky.

Průběh **kontroly** povinností podle ZOZNL se řídí kontrolním řádem. Kontrolu vykonává fyzická osoba, kterou k tomu pověřil vedoucí kontrolního orgánu (v případě obce tajemník). Pověření ke kontrole má formu písemného pověření k jednotlivé kontrole nebo ve zvláštních případech průkazu. Kontroly probíhají na základě ročního plánu kontrol, nebrání-li tomu povaha kontrol (např. nepředvídatelné akce apod.).

Kontrola se zahajuje z moci úřední, není tedy na ni právní nárok. Konkrétní kontrola je pak zahájena prvním úkonem, kterým může být předložení pověření ke kontrole, doručení oznámení o zahájení kontroly nebo první z kontrolních úkonů. Zákonodárce tímto způsobem reflektuje specifické druhy kontrol, kdy například povinnost doručit oznámení o zahájení kontroly před prvním úkonem by mohla zmařit účel předmětné kontroly. Průběh kontroly je zaznamenán v protokolu, který je výstupem celého kontrolního procesu. Protokol o kontrole musí obsahovat náležitosti podle § 12 odst. 1 kontrolního řádu a může být jediným podkladem rozhodnutí podle § 81 ZOZP (viz výše). Kontrolní orgán alespoň jednou ročně zveřejňuje obecné informace o výsledcích kontrol (§ 26 kontrolního řádu).

(zákon č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád))

§ 4 Pověření ke kontrole

(1) Kontrolu vykonává fyzická osoba, kterou kontrolní orgán k tomu pověřil (dále jen „kontrolující“).

(2) Pověření ke kontrole vydává vedoucí kontrolního orgánu, anebo osoba k tomu pověřená vedoucím kontrolního orgánu (dále jen „nadřízená osoba kontrolujícího“). Je-li při jednotlivé kontrole kontrolujících více, určí nadřízená osoba kontrolujícího jednoho z nich vedoucím kontrolní skupiny.

(3) Pověření ke kontrole má formu

- a) písemného pověření k jednotlivé kontrole, nebo
- b) průkazu, stanoví-li tak jiný právní předpis.

§ 5 Zahájení kontroly

(1) Kontrolní orgán zahajuje kontrolu z moci úřední.

(2) Kontrola je zahájena prvním kontrolním úkonem, jímž je

- a) předložení pověření ke kontrole kontrolované osobě nebo jiné osobě, která kontrolované osobě dodává nebo dodala zboží nebo ho od ní odebrala či odebírá, koná nebo konala pro ni práce, anebo jí poskytuje nebo poskytovala služby nebo její služby využívala či využívá, případně se na této činnosti podílí nebo podílela (dále jen „povinná osoba“), jež je přítomna na místě kontroly,
- b) doručení oznámení o zahájení kontroly kontrolované osobě; součástí oznámení musí být pověření ke kontrole, anebo seznam kontrolujících, nebo
- c) první z kontrolních úkonů bezprostředně předcházejících předložení pověření ke kontrole kontrolované osobě nebo povinné osobě, jež je přítomna na místě kontroly, pokud je provedení takových kontrolních úkonů k výkonu kontroly třeba.

(3) Je-li kontrola zahájena podle odstavce 2 písm. a) nebo c) bez přítomnosti kontrolované osoby, informuje kontrolující kontrolovanou osobu o zahájení kontroly dodatečně.

§ 12 Protokol o kontrole

(1) Protokol o kontrole obsahuje skutečnosti vztahující se k vykonané kontrole. Vždy však obsahuje alespoň

- a) označení kontrolního orgánu a kontrolujícího,
- b) označení ustanovení právního předpisu vymezujícího pravomoc kontrolního orgánu k výkonu kontroly,
- c) označení přizvané osoby, včetně důvodu jejího přizvání,
- d) označení kontrolované osoby,
- e) označení předmětu kontroly,
- f) kontrolní úkon, jímž byla kontrola zahájena, a den, kdy byl tento kontrolní úkon proveden,
- g) poslední kontrolní úkon předcházející vyhotovení protokolu o kontrole a den, kdy byl tento kontrolní úkon proveden,
- h) kontrolní zjištění, obsahující zjištěný stav věci s uvedením nedostatků a označení právních předpisů, které byly porušeny, včetně uvedení podkladů, z kterých tato kontrolní zjištění vycházejí,
- i) poučení o možnosti podat proti kontrolním zjištěním uvedeným v protokolu o kontrole námitky s uvedením lhůty pro jejich podání a komu se podávají,
- j) datum vyhotovení,
- k) podpis kontrolujícího.

(2) Protokol o kontrole se vyhotoví ve lhůtě 30 dnů ode dne provedení posledního kontrolního úkonu, ve zvláště složitých případech do 60 dnů.

(3) Stejnopis protokolu o kontrole doručí kontrolní orgán kontrolované osobě.

4.6 Přestupky

Přestupky podle ZOZNL projednává **obec** v přenesené působnosti, jde-li o přestupky podle §§ 35 odst. 1, 36 odst. 1 písm. a) až d), f) až n), a q) a 36 odst. 2 až 3. Příkazem na místě může přestupky projednat i **obecní policie**, jde-li o přestupky podle § 35 odst. 1 písm. a), e) až g), i), k), l) a n) až p).

Za přestupky **fyzických osob** podle § 35 ZOZNL je možné uložit pokutu s horní hranicí od 5000 Kč do 150000Kč, jedná-li se o prodej tabákových výrobků či alkoholu osobě mladší patnácti let horní hranice pokuty se zvyšuje na dvojnásobek (tedy 300000 Kč). Za přestupky podle § 35 odst. 1 písm. k), l), o) a p) lze uložit zákaz činnosti. Všechny přestupky fyzických osob se zapisují do evidence přestupků vedené rejstříkem trestů.

Přestupky **právnických a podnikajících fyzických osob** jsou v § 36 ZOZNL rozděleny do odstavců podle pachatele. Nejohrovenější skupinou jsou skutkové podstaty přestupků prodeje podle odstavce prvního. Horní hranice pokuty, kterou je možné za přestupek právnické či podnikající fyzické osobě uložit, se pohybuje od 10000 Kč do 1000000 Kč, jedná-li se o prodej tabákových výrobků či alkoholu osobě mladší patnácti let horní hranice pokuty se zvyšuje na dvojnásobek (tedy 2000000 Kč). Za přestupky podle § 36 odst. 1 písm. a), b), c), e), h), i), j),

k), l), o), p) a q) lze uložit zákaz činnosti. Žádný z přestupků se nezapisuje do evidence přestupků vedené Rejstříkem trestů.

§ 35 Přestupky fyzických osob

(1) Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že

a) v rozporu s § 3 odst. 1, 2 nebo 3 nebo § 11 odst. 1, 2, 3 nebo 4 prodá tabákový výrobek, kuřáckou pomůcku, bylinný výrobek určený ke kouření, elektronickou cigaretu nebo alkoholický nápoj,

b) v rozporu s § 3 odst. 4 prodá nebo podá tabákový výrobek, bylinný výrobek určený ke kouření nebo elektronickou cigaretu osobě mladší 18 let,

c) v rozporu s § 3 odst. 4 prodá kuřáckou pomůcku osobě mladší 18 let,

d) v rozporu s § 4 odst. 1 prodá nebo vyrobí potravinářský výrobek nebo hračku napodobující tvar a vzhled tabákového výrobku nebo kuřácké pomůcky,

e) kouří na místě, na němž je kouření zakázáno podle § 8 odst. 1,

f) kouří na místě, na němž je kouření zakázáno obecně závaznou vyhláškou obce podle § 17 odst. 1,

g) používá elektronickou cigaretu na místě, na němž je její používání podle § 8 odst. 2 zakázáno,

h) používá elektronickou cigaretu na místě, na němž je její používání zakázáno obecně závaznou vyhláškou obce podle § 17 odst. 1,

i) neoznámí správci spotřební daně příležitostný prodej lihovin podle § 14,

j) v rozporu s § 11 odst. 5 prodá nebo podá alkoholický nápoj osobě mladší 18 let,

k) v rozporu s § 11 odst. 6 prodá nebo podá alkoholický nápoj osobě, o níž lze důvodně předpokládat, že alkoholický nápoj vzápětí požije a následně bude vykonávat činnost, při níž by vzhledem k předchozímu požití alkoholického nápoje mohla ohrozit zdraví lidí nebo poškodit majetek,

l) v rozporu s § 11 odst. 7 prodá alkoholický nápoj osobě zjevně ovlivněné alkoholem nebo jinou návykovou látkou,

m) v rozporu s § 12 odst. 1 prodá nebo vyrobí hračku napodobující tvar a vzhled obalu alkoholického nápoje,

n) ve stavu zjevně pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky, v němž ohrožuje sebe nebo jinou osobu, majetek nebo veřejný pořádek, vstoupí na místo, na které je podle § 18 odst. 1 osobám v tomto stavu vstupovat zakázáno, nebo se na takovém místě zdržuje,

o) v rozporu s § 19

1. požije alkoholický nápoj nebo užije jinou návykovou látku, ačkoliv ví, že bude vykonávat činnost, při níž by mohla ohrozit život nebo zdraví svoje nebo jiné osoby nebo poškodit majetek,

2. po požití alkoholického nápoje nebo po užití jiné návykové látky vykonává činnost, při níž by mohla ohrozit život nebo zdraví svoje nebo jiné osoby nebo poškodit majetek, nebo

p) v rozporu s § 20 se odmítne podrobit orientačnímu vyšetření nebo odbornému lékařskému vyšetření, k nimž byla vyzvána podle § 21.

(2) Za přeštupek lze uložít pokutu do

- a) 5000 Kč, jde-li o přeštupek podle odstavce 1 písm. d) až h) nebo m),
- b) 10000 Kč, jde-li o přeštupek podle odstavce 1 písm. k) nebo l),
- c) 20000 Kč, jde-li o přeštupek podle odstavce 1 písm. n),
- d) 25000 Kč, jde-li o přeštupek podle odstavce 1 písm. c),
- e) 30000 Kč, jde-li o přeštupek podle odstavce 1 písm. a), týkající se prodeje kuřácké pomůcky, elektronické cigarety nebo alkoholického nápoje, s výjimkou lihovin, nebo o přeštupek podle odstavce 1 písm. i),
- f) 50000 Kč, jde-li o přeštupek podle odstavce 1 písm. o) nebo p),
- g) 100000 Kč, jde-li o přeštupek podle odstavce 1 písm. a), týkající se prodeje tabákového výrobku, bylinného výrobku určeného ke kouření nebo lihoviny,
- h) 150000 Kč, jde-li o přeštupek podle odstavce 1 písm. b) nebo j).

(3) Je-li spáchán přeštupek podle odstavce 1 písm. b) nebo j) vůči osobě mladší 15 let, horní hranice sazby pokuty podle odstavce 2 písm. h) se zvyšuje na dvojnásobek.

(4) Za přeštupek lze uložít zákaz činnosti do

- a) 1 roku, jde-li o přeštupek podle odstavce 1 písm. k) nebo l),
- b) 2 let, jde-li o přeštupek podle odstavce 1 písm. o) nebo p).

(5) Přeštupek podle odstavce 1 se zapisují do evidence přeštupeků vedené Rejstříkem trestů.

§ 36 Přeštupek právnických a podnikajících fyzických osob

(1) Prodejce se dopustí přeštupek tím, že

- a) v rozporu s § 3 odst. 1, § 3 odst. 2 písm. a), b), c), e) nebo f) nebo § 3 odst. 3 prodá tabákový výrobek, kuřáckou pomůcku, bylinný výrobek určený ke kouření nebo elektronickou cigaretu,
- b) v rozporu s § 3 odst. 2 písm. d) prodá tabákový výrobek, kuřáckou pomůcku, bylinný výrobek určený ke kouření nebo elektronickou cigaretu na akci určené pro osoby mladší 18 let,
- c) v rozporu s § 3 odst. 4 prodá nebo podá tabákový výrobek, bylinný výrobek určený ke kouření nebo elektronickou cigaretu osobě mladší 18 let,
- d) v rozporu s § 3 odst. 4 prodá kuřáckou pomůcku osobě mladší 18 let,
- e) v rozporu s § 4 prodá, vyrobí nebo doveze potravinářský výrobek nebo hračku napodobující tvar a vzhled tabákového výrobku nebo kuřácké pomůcky,
- f) nezajistí, aby tabákový výrobek, kuřácká pomůcka, bylinný výrobek určený ke kouření nebo elektronická cigareta byly umístěny na vyčleněném místě podle § 5 odst. 1,
- g) nesplní označovací povinnost podle § 5 odst. 2 nebo § 13 odst. 1,
- h) v rozporu s § 5 odst. 3 nebo § 13 odst. 2 nezajistí prodej tabákových výrobků, kuřáckých pomůcek, bylinných výrobků určených ke kouření, elektronických cigaret nebo alkoholických nápojů anebo podávání alkoholických nápojů osobou starší 18 let,
- i) nesplní některou z povinností týkajících se prodeje tabákových výrobků, kuřáckých pomůcek, bylinných výrobků určených ke kouření, elektronických cigaret nebo alkoholických nápojů prostřednictvím prostředku komunikace na dálku podle § 6 odst. 1 až 5 nebo 7, § 7 nebo 15,
- j) v rozporu s § 11 odst. 1, § 11 odst. 2 písm. a), b), c), e), f) nebo g) nebo § 11 odst. 3 nebo 4 prodá nebo podá alkoholický nápoj,

k) v rozporu s § 11 odst. 2 písm. d) prodá nebo podá alkoholický nápoj na akci určené pro osoby mladší 18 let,

l) v rozporu s § 11 odst. 5 prodá nebo podá alkoholický nápoj osobě mladší 18 let,

m) v rozporu s § 11 odst. 6 prodá nebo podá alkoholický nápoj osobě, o níž lze důvodně předpokládat, že alkoholický nápoj vzápětí požije a následně bude vykonávat činnost, při níž by vzhledem k předchozímu požití alkoholického nápoje mohla ohrozit zdraví lidí nebo poškodit majetek,

n) v rozporu s § 11 odst. 7 prodá alkoholický nápoj osobě zjevně ovlivněné alkoholem nebo jinou návykovou látkou,

o) v rozporu s § 12 prodá, vyrobí nebo doveze hračku napodobující tvar a vzhled obalu alkoholického nápoje,

p) neoznámí správci spotřební daně příležitostný prodej lihovin podle § 14,

q) v rozporu s § 16 nevyzve osobu mladší 18 let, která je zjevně pod vlivem alkoholu, aby místo prodeje alkoholických nápojů opustila, nebo

r) nepřijme opatření podle § 32 odst. 2.

(2) Provozovatel mezinárodního letiště se dopustí přestupku tím, že

a) v rozporu s § 9 odst. 1 nevyzve osobu, která nedodrží zákaz kouření nebo používání elektronické cigarety na místě, na němž je kouření nebo používání elektronické cigarety zakázáno, aby v tomto jednání nepokračovala nebo aby prostor opustila,

b) nesplní označovací povinnost podle § 9 odst. 2 nebo 3 nebo § 10 písm. b) nebo c),

c) zřídí stavebně oddělený prostor vyhrazený ke kouření neodpovídající podmínkám uvedeným v § 10 písm. a),

d) v rozporu s § 10 písm. d) nezajistí, aby se ve stavebně oddělených prostorech vyhrazených ke kouření nezdržovala osoba mladší 18 let, nebo

e) v rozporu s § 10 písm. e) nezajistí, aby se v tomto prostoru nezdržoval zaměstnanec při výkonu své práce v době, kdy se v něm kouří.

(3) Provozovatel dopravního prostředku veřejné dopravy se dopustí přestupku tím, že

a) v rozporu s § 9 odst. 1 nevyzve osobu, která nedodrží zákaz kouření nebo používání elektronické cigarety v dopravním prostředku, v němž je kouření nebo používání elektronické cigarety zakázáno, aby v tomto jednání nepokračovala nebo aby prostor opustila,

b) nesplní označovací povinnost podle § 9 odst. 2 nebo 3, nebo

c) nesplní povinnost podle § 18 odst. 2.

(4) Poskytovatel zdravotních služeb se dopustí přestupku tím, že

a) v rozporu s § 9 odst. 1 nevyzve osobu, která nedodrží zákaz kouření nebo používání elektronické cigarety na místě, na němž je kouření nebo používání elektronické cigarety zakázáno, aby v tomto jednání nepokračovala nebo aby prostor opustila,

b) nesplní označovací povinnost podle § 9 odst. 2 nebo 3 nebo § 10 písm. b) nebo c),

c) zřídí stavebně oddělený prostor vyhrazený ke kouření neodpovídající podmínkám uvedeným v § 10 písm. a),

d) v rozporu s § 10 písm. d) nezajistí, aby se ve stavebně oddělených prostorech vyhrazených ke kouření nezdržovala osoba mladší 18 let,

- e) v rozporu s § 10 písm. e) nezajistí, aby se v tomto prostoru nezdržoval zaměstnanec při výkonu své práce v době, kdy se v něm kouří,*
- f) nesplní povinnost podle § 18 odst. 2,*
- g) odmítne bezodkladně provést odborné lékařské vyšetření nebo sdělit jeho výsledky podle § 23 odst. 1, nebo*
- h) odmítne provést toxikologické vyšetření nebo sdělit jeho výsledky podle § 23 odst. 2.*
- (5) Škola nebo školské zařízení, zřizovatel nebo poskytovatel služeb v zařízení, provozovně nebo v prostoru uvedeném v § 8 odst. 1 písm. g) se dopustí přestupku tím, že*
- a) v rozporu s § 9 odst. 1 nevyzve osobu, která nedodrží zákaz kouření nebo používání elektronické cigarety na místě, na němž je kouření nebo používání elektronické cigarety zakázáno, aby v tomto jednání nepokračovala nebo aby prostor opustila,*
- b) nesplní označovací povinnost podle § 9 odst. 2 nebo 3, nebo*
- c) nesplní povinnost podle § 18 odst. 2.*
- (6) Provozovatel vnitřního prostoru sportoviště se dopustí přestupku tím, že*
- a) v rozporu s § 9 odst. 1 nevyzve osobu, která nedodrží zákaz kouření nebo používání elektronické cigarety na místě, na němž je kouření nebo používání elektronické cigarety zakázáno, aby v tomto jednání nepokračovala nebo aby prostor opustila,*
- b) nesplní označovací povinnost podle § 9 odst. 2 nebo 3, nebo*
- c) nesplní povinnost podle § 18 odst. 2.*
- (7) Provozovatel zábavního prostoru nebo pořadatel akce se dopustí přestupku tím, že*
- a) v rozporu s § 9 odst. 1 nevyzve osobu, která nedodrží zákaz kouření nebo používání elektronické cigarety na místě nebo akci, na nichž je kouření nebo používání elektronické cigarety zakázáno, aby v tomto jednání nepokračovala nebo aby prostor opustila,*
- b) nesplní označovací povinnost podle § 9 odst. 2 nebo 3, nebo*
- c) nesplní povinnost podle § 18 odst. 2.*
- (8) Provozovatel provozovny stravovacích služeb se dopustí přestupku tím, že*
- a) v rozporu s § 9 odst. 1 nevyzve osobu, která nedodrží zákaz kouření na místě, na němž je kouření zakázáno, aby v tomto jednání nepokračovala nebo aby prostor opustila, nebo*
- b) nesplní označovací povinnost podle § 9 odst. 2.*
- (9) Provozovatel zoologické zahrady se dopustí přestupku tím, že*
- a) v rozporu s § 9 odst. 1 nevyzve osobu, která nedodrží zákaz kouření na místě, na němž je kouření zakázáno, aby v tomto jednání nepokračovala nebo aby prostor opustila, nebo*
- b) nesplní označovací povinnost podle § 9 odst. 2 nebo 3.*
- (10) Za přestupek lze uložit pokutu do*
- a) 10000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 1 písm. f) a g), odstavce 2 písm. b), odstavce 3 písm. b), odstavce 4 písm. b), g) a h), odstavce 5 písm. b), odstavce 6 písm. b), odstavce 7 písm. b), odstavce 8 písm. b) nebo odstavce 9 písm. b),*
- b) 50000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 1 písm. b), d), e), h), k), m), n) a o), odstavce 2 písm. a), c) až e), odstavce 3 písm. a) a c), odstavce 4 písm. a), c), d), e) a f), odstavce 5 písm. a)*

a c), odstavce 6 písm. a) a c), odstavce 7 písm. a) a c), odstavce 8 písm. a) nebo odstavce 9 písm. a),

c) 300000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 1 písm. q),

d) 800000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 1 písm. a), i), j) nebo p),

e) 1000000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 1 písm. c), l) nebo r).

(11) Je-li spáchán přestupek podle odstavce 1 písm. c) nebo l) vůči osobě mladší 15 let, horní hranice sazby pokuty podle odstavce 10 písm. e) se zvyšuje na dvojnásobek.

(12) Za přestupek lze uložit zákaz činnosti do

a) 6 měsíců, jde-li o přestupek podle odstavce 1 písm. p) nebo q),

b) 2 let, jde-li o přestupek podle odstavce 1 písm. a) až c), e), h) až l) nebo o).

§ 40 Společná ustanovení k přestupkům

(1) Přestupky podle tohoto zákona projednává

a) obec v přenesené působnosti, jde-li o přestupky podle § 35 odst. 1, § 36 odst. 1 písm. a) až d), f) až n) a q) a § 36 odst. 2 až 9,

b) orgán ochrany veřejného zdraví, jde-li o přestupky podle § 35 odst. 1 písm. a), e) a g), § 36 odst. 1 písm. a), f) až h), j) a q), § 36 odst. 4 písm. a) až c), § 36 odst. 5 písm. a) a b) a § 36 odst. 8,

c) Česká obchodní inspekce, jde-li o přestupky podle § 35 odst. 1 písm. a) a § 36 odst. 1 písm. a), d) až j), l), o), q) a r), a to v rozsahu výkonu kontroly povinností podle § 30 odst. 4,

d) Státní zemědělská a potravinářská inspekce, jde-li o přestupky podle § 35 odst. 1 písm. a), d) a m) a § 36 odst. 1 písm. a), e) až g), i), j) a o),

e) Česká školní inspekce, jde-li o přestupky podle § 35 odst. 1 písm. e) a g), § 36 odst. 1 písm. a), b), j) a k) a § 36 odst. 5 písm. a) a b),

f) Státní úřad inspekce práce a oblastní inspektoráty práce, jde-li o přestupky podle § 35 odst. 1 písm. o) a p),

g) správce spotřební daně, jde-li o přestupky podle § 36 odst. 1 písm. a), i), j) a p),

h) orgán Celní správy České republiky, jde-li o přestupky podle § 35 odst. 1 písm. a) a i) a § 36 odst. 1 písm. a), e), i), j), o) a p),

i) orgán Finanční správy České republiky, jde-li o přestupky podle § 35 odst. 1 písm. a) a § 36 odst. 1 písm. a), j) a p),

j) obecní živnostenský úřad, jde-li o přestupky podle § 35 odst. 1 písm. a) a § 36 odst. 1 písm. a), f), g) a j),

k) orgán, který udělil poskytovateli zdravotních služeb oprávnění k poskytování zdravotních služeb, jde-li o přestupky podle § 36 odst. 4 písm. g) a h).

(2) Příkazem na místě může přestupky projednávat

a) orgán Policie České republiky, jde-li o přestupky podle § 35 odst. 1 písm. a), e) až g), i), k), l), n) až p),

b) obecní policie, jde-li o přestupky podle § 35 odst. 1 písm. a), e) až g), i), k), l), n) až p),

c) orgán ochrany veřejného zdraví, jde-li o přestupky podle § 35 odst. 1 písm. a), e) a g),

d) obecní živnostenský úřad, jde-li o přestupky podle § 35 odst. 1 písm. a).

(3) Pokutu vybírá orgán, který ji uložil.

5. Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů

Pro obce je zákon o návykových látkách důležitý především z důvodu pravomoci projednávat **přestupky** podle § 39 odst. 2. Skutkové podstaty obsažené v těchto ustanoveních jsou méně společensky škodlivou obdobou trestných činů (srov. například §§ 284 a 285 trestního zákoníku).

Pro naplnění znaků skutkové podstaty přestupku musí obec ve spolupráci s policií (příp. dalšími orgány) vždy dostatečně prokázat, že se jedná o návykovou látku ve smyslu příslušného zákona. Výčet omamných a psychotropních látek je možné nalézt v nařízení vlády č. 463/2013 Sb., o seznamech návykových látek. Vzhledem k úzké hranici mezi přestupky a trestnými činy je zároveň nezbytné zjistit množství návykové látky v každém konkrétním případě.

§ 39 Přestupky

(1) Fyzická osoba pěstující mák setý nebo konopí na celkové ploše větší než 100 m² se dopustí přestupku tím, že

- a) nesplní ohlašovací povinnosti podle § 29,
- b) uvede nesprávné nebo neúplné údaje v hlášeních podle § 29.

(2) Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že

- a) neoprávněně přechovává návykovou látku v malém množství pro vlastní potřebu,
- b) neoprávněně pěstuje pro vlastní potřebu v malém množství rostlinu nebo houbu obsahující návykovou látku, nebo
- c) umožní neoprávněně požívání návykových látek osobě mladší 18 let, nejde-li o čin přísněji trestný.

(3) Za přestupek podle odstavce 1 písm. a) lze uložit pokutu do 100000 Kč a za přestupek podle odstavce 1 písm. b) lze uložit pokutu do 200000 Kč. Příkazem na místě lze za přestupek podle odstavce 1 uložit pokutu do 5000 Kč.

(4) Za přestupek podle odstavce 2 lze uložit pokutu do 15000 Kč.

Příklad:

Podezřelý byl přistižen s menším množstvím bílého prášku neznámého původu. Bez důkladné analýzy látky nelze uvažovat o naplnění znaků skutkové podstaty přestupku podle § 39 odst. 2 písm. a) zákona o návykových látkách. Správní orgán bez této informace dále nemůže vyloučit, že se jedná o trestný čin (větší než malé množství návykové látky) nebo o jednání, které není protiprávní (látkou není návykovou látkou).

6. Zákon č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách

6.1 Pojem hazardní hra a její druhy

Hazardní hrou se podle zákona č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách (dále jen „ZHH“) rozumí hra, sázka nebo los, do nichž sázející vloží sázku, jejíž návratnost se nezaručuje, a v nichž o výhře nebo prohře rozhoduje zcela nebo zčásti náhoda nebo neznámá okolnost (§ 3 ZHH). Jako druhy hazardních her zákon rozeznává **loterii** (Část druhá, Hlava I ZHH), **kursovou sázku** (Část druhá, Hlava II, Díl 1 ZHH), **totalizátorovou hru** (Část druhá, Hlava II, Díl 2 ZHH), **bingo** (Část druhá, Hlava III ZHH), **technickou hru** (Část druhá, Hlava IV ZHH), **živou hru** (Část druhá, Hlava V ZHH), **tombolu** (Část druhá, Hlava VI ZHH) a **turnaj malého rozsahu** (Část druhá, Hlava VII ZHH). Všechny vyjmenované druhy hazardních her kromě tomboly a turnaje malého rozsahu podléhají základnímu povolení vydávanému Ministerstvem financí (§ 87 a další ZHH). Technická hra, bingo a živá hra podléhají povolení k umístění herního prostoru vydávanému obecním úřadem (§ 97 a násl. ZHH). Poslední vymezenou skupinou druhů hazardních her jsou hazardní hry podléhající ohlášení obecnímu úřadu. Do této skupiny patří tomboly, u nichž výše herní jistiny činí více než 100000 Kč a turnaje malého rozsahu.

§ 3 Hazardní hra

(1) Hazardní hrou se rozumí hra, sázka nebo los, do nichž sázející vloží sázku, jejíž návratnost se nezaručuje, a v nichž o výhře nebo prohře rozhoduje zcela nebo zčásti náhoda nebo neznámá okolnost.

(2) Tento zákon upravuje tyto druhy hazardních her:

- a) loterii,*
- b) kursovou sázku,*
- c) totalizátorovou hru,*
- d) bingo,*
- e) technickou hru,*
- f) živou hru,*
- g) tombolu,*
- h) turnaj malého rozsahu.*

6.2 Herní prostor a prostory, ve kterých nelze hazardní hry provozovat

Prostory, ve kterých nelze hazardní hry provozovat lze nalézt v § 13 odst. 1 ZHH. Patří mezi ně škola a školské zařízení, zařízení pro volnočasové aktivity dětí a mládeže, zařízení sociálních služeb, zdravotnické zařízení poskytující ambulantní, jednodenní nebo lůžkovou péči, prostor sloužící církvi nebo náboženské společnosti a zařízení složky integrovaného záchranného systému. Kursovou sázku a totalizátorovou hru nelze provozovat ani v prostoru sloužícímu orgánu veřejné moci. Tento zákaz nelze překonat obecně závaznou vyhláškou obce.

§ 13 Prostory, ve kterých nelze provozovat hazardní hry

(1) Hazardní hry nesmí být provozovány ve škole a školském zařízení, zařízení pro volnočasové aktivity dětí a mládeže, zařízení sociálních služeb, zdravotnickém zařízení poskytujícím ambulantní, jednodenní nebo lůžkovou péči, v prostoru sloužícím církvi nebo náboženské společnosti a v zařízení složky integrovaného záchranného systému.

(2) Kursová sázka a totalizátorová hra nesmí být provozovány v prostorech uvedených v odstavci 1 a v prostoru sloužícím orgánu veřejné moci.

Herním prostorem se rozumí herna (§ 67 ZHH) nebo kasino (§ 68 ZHH). Herní prostor musí být samostatný, stavebně oddělený prostor, ve kterém je provozována technická hra (herna) či živá hra (kasino) jako hlavní činnost. Samostatností se v tomto ohledu myslí vlastní vstup z veřejného prostranství. Herní prostor musí být řádně označen a splňovat další náležitosti podle § 65 a násl. ZHH.

§ 65

(1) Herním prostorem se rozumí herna nebo kasino.

(2) V herním prostoru mohou být provozovány hazardní hry vždy pouze jedním provozovatelem, kterému byla vydána povolení v souladu s tímto zákonem.

(3) V herním prostoru se nesmí nacházet nepovolené technické zařízení technické hry nebo nepovolený hrací stůl živé hry.

§ 67 Herna

(1) Hernou se rozumí samostatný, stavebně oddělený prostor, ve kterém je provozována technická hra jako hlavní činnost.

(2) Herna musí být viditelně označena názvem, který obsahuje slovo „herna“.

(3) Herna nesmí být v provozu v době od 3:00 do 10:00 hodin.

(4) V herně lze provozovat pouze technickou hru.

(5) V herně lze provozovat nejméně 15 povolených herních pozic technické hry.

§ 68 Kasino

(1) Kasinem se rozumí samostatný, stavebně oddělený prostor, ve kterém je provozována živá hra jako hlavní činnost.

(2) Kasino musí být viditelně označeno názvem, který obsahuje slovo „kasino“.

(3) V kasinu lze provozovat pouze

a) živou hru,

b) živou hru společně s technickou hrou,

c) živou hru společně s bingem, nebo

d) živou hru společně s technickou hrou a bingem.

(4) V kasinu musí být umožněna hra nejméně u 3 hracích stolů živé hry, a to po celou provozní dobu kasina.

(5) V kasinu, ve kterém je provozována technická hra, může být provozováno nejméně 30 povolených herních pozic technické hry.

(6) V kasinu, ve kterém je provozována technická hra, může být s každým dalším hracím stolem živé hry, provozovaným nad minimální počet stanovený v odstavci 4, provozováno nejvýše 10 povolených herních pozic technické hry. To neplatí pro kasino, ve kterém je po celou provozní dobu kasina umožněna hra nejméně u 10 hracích stolů živé hry.

6.3 Povolení k umístění herního prostoru

Povolení k umístění herního prostoru uděluje obecní úřad obce, v jejímž územním obvodu se má herní prostor nacházet. Pro provozování binga, technické hry a živé hry je potřeba toto povolení nezbytností.

Žadatel o povolení žádá prostřednictvím **žádosti**, která musí obsahovat nejen náležitosti podání podle §§ 37 a 45 správního řádu, ale také druh, adresu a provozní dobu herního prostoru, druh hazardní hry, která má být v daném herním prostoru provozována a typ, výrobní číslo a počet herních pozic koncového zařízení, jejichž prostřednictvím bude hazardní hra provozována. K žádosti je třeba přiložit základní povolení k provozování hazardní hry, doklad o složení kauce, osvědčení o provozuschopnosti pro každé technické zařízení, jehož prostřednictvím je hazardní hra provozována, doklad o právním důvodu užívání prostor, v nichž má být provozována hazardní hra (nemusí být, pokud je údaj ve veřejném rejstříku) a schéma kamerového systému. Jednou žádostí nelze žádat o povolení k umístění více herních prostorů. Správní poplatek za jednu žádost činí 4000 Kč, způsob platby určuje orgán samosprávy podle zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád. Doklad o zaplacení správního poplatku je součástí žádosti.

Obecní úřad vydá povolení podle § 98 odst. 1 ZHH pokud má žadatel základní povolení, jeho žádost splňuje zákonné požadavky, poskytl kauci podle § 100 ZHH a není-li umístění herního prostoru v rozporu s obecně závaznou vyhláškou obce, jinak žádost zamítne. Zároveň se nesmí jednat o prostor, ve kterém nelze provozovat hazardní hry podle § 13 ZHH. Povolení se uděluje nejdéle na dobu účinnosti základního povolení, maximálně však na tři roky

§ 97 Umístění herního prostoru

(1) K provozování binga, technické hry a živé hry je nutné mít povolení k umístění herního prostoru, jež uděluje v přenesené působnosti obecní úřad obce, v jejímž územním obvodu se má nacházet herní prostor, ve kterém mají být příslušné hazardní hry provozovány.

(2) Odstavec 1 neplatí pro bingo, technickou hru a živou hru provozované jako internetová hra.

(3) Žadatelem o udělení povolení k umístění herního prostoru může být pouze provozovatel, kterému bylo uděleno základní povolení k provozování příslušné hazardní hry.

§ 98 Vydání povolení k umístění herního prostoru

(1) Obecní úřad vydá povolení k umístění herního prostoru,

a) splňuje-li žadatel podmínky stanovené v § 97 odst. 3 a § 99,

b) poskytl-li žadatel kauci podle § 100 a

c) nebude-li umístění herního prostoru v rozporu s obecně závaznou vyhláškou obce.

(2) V povolení k umístění herního prostoru obecní úřad povolí umístění herny nebo kasina, provozování příslušné hazardní hry, provozní dobu herního prostoru a počet koncových zařízení,

jejichž prostřednictvím bude hazardní hra provozována, včetně uvedení jejich typu, výrobního čísla a přesného počtu herních pozic.

(3) Povolení k umístění herního prostoru se vydává na dobu trvání právních účinků základního povolení, nejdéle však na dobu 3 let.

§ 99 Náležitosti žádosti o povolení k umístění herního prostoru

(1) V žádosti o povolení k umístění herního prostoru musí vedle obecných náležitostí podání podle správního řádu žadatel uvést druh, adresu a provozní dobu herního prostoru, druh hazardní hry, která má být v daném herním prostoru provozována, typ, výrobní číslo a počet herních pozic koncového zařízení, jejichž prostřednictvím bude hazardní hra provozována, a přiložit k ní zákonem stanovené dokumenty. Dokumenty nesmějí být v době podání žádosti starší 3 měsíců.

(2) K žádosti o povolení k umístění herního prostoru žadatel přiloží

- a) základní povolení k provozování hazardní hry,
- b) doklad o složení kauce,
- c) osvědčení o provozuschopnosti pro každé technické zařízení, jehož prostřednictvím je hazardní hra provozována,
- d) doklad o právním důvodu užívání prostor, v nichž má být provozována hazardní hra; to neplatí, je-li právní důvod zjistitelný z informačního systému veřejné správy nebo jeho části, která je veřejnou evidencí, rejstříkem nebo seznamem, a
- e) schéma kamerového systému.

6.4 Ohlášení hazardní hry

Ohlášení podléhají tomboly, u nichž je výše herní jistiny činí více než 100000 Kč a turnaje malého rozsahu. Tyto hazardní hry se ohlašují obecnímu úřadu obce, na jejímž území mají být provozovány, a to nejméně 30 dní před předpokládaným zahájením provozování.

Ohlášení musí mít obecné náležitosti podání podle § 37 správního řádu a podle § 107 ZHH musí obsahovat také název a popis ohlašované hazardní hry, adresu místa, kde bude provozována, dobu, po kterou bude provozována, určení osoby, která bude zajišťovat řádný průběh a dodržování podmínek stanovených ZHH, herní plán a v případě tomboly identifikační údaje notáře, který osvědčí průběh slosování. Za každou jednotlivou hazardní hru se podává samostatné ohlášení. Nesplňuje-li provozování ohlašované hazardní hry podmínky stanovené ZHH, obecní úřad jej podle § 108 ZHH zakáže.

§ 105

Ohlášení podléhají tyto druhy hazardních her:

- a) tombola, u níž výše herní jistiny činí více než 100000 Kč,
- b) turnaj malého rozsahu.

§ 106 Ohlášení obecnímu úřadu

Hazardní hry se ohlašují obecnímu úřadu obce, na jejímž území má být hazardní hra provozována, a to nejméně 30 dní přede dnem předpokládaného zahájení provozování hazardní hry.

§ 107 Náležitosti ohlášení

(1) Ohlášení musí vedle obecných náležitostí podání podle správního řádu obsahovat

- a) název a popis ohlašované hazardní hry,
- b) adresu místa, kde bude ohlašovaná hazardní hra provozována,
- c) dobu, po kterou bude ohlašovaná hazardní hra provozována, stanovenou přesným dnem jejího zahájení a ukončení,
- d) určení osoby, která bude zajišťovat řádný průběh hazardní hry a dodržování podmínek stanovených tímto zákonem,
- e) herní plán,
- f) v případě tomboly identifikační údaje notáře, který osvědčí průběh slosování.

(2) Za každou jednotlivou hazardní hru se podává samostatné ohlášení.

§ 108 Zákaz provozování ohlášené hazardní hry

(1) Obecní úřad zakáže provozování ohlašované hazardní hry, nespĺňuje-li podmínky stanovené tímto zákonem. Rozhodnutí podle věty první je prvním úkonem v řízení.

(2) O zákazu provozování ohlašované hazardní hry rozhodne obecní úřad bezodkladně, nejpozději do 15 dnů ode dne ohlášení se všemi náležitostmi stanovenými v § 107.

(3) Rozhodnutí o zákazu provozování ohlašované hazardní hry se oznamuje vyvěšením na úřední desce obecního úřadu a současně jej obecní úřad zašle ohlašovateli na vědomí.

6.5 Regulace hazardních her obecně závaznou vyhláškou obce

Ustanovení § 12 odst. 1 ZHH dává obcím možnost vydat **obecně závaznou vyhlášku** (podle § 10 písm. a) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích), ve které stanoví, že bingo, technická hra, živá hra nebo turnaj malého rozsahu mohou být provozovány pouze na místech a v čase určených obecně závaznou vyhláškou. Může také stanovit, na kterých místech a v jakém čase je v obci provozování těchto hazardních her zakázáno anebo stanovit, že provozování těchto hazardních her je na celém území obce zcela zakázáno.

Obec v obecně závazné vyhlášce nemůže zakazovat jiné než vyjmenované druhy hazardních her, ale může zakázat jen některé (např. bingo), dokáže-li tento krok řádně zdůvodnit, aby se vyloučila diskriminace. Ve vyhlášce je třeba druhy hazardních her řádně vymežit, ideálně opisem zákonných ustanovení. Časová a místní omezení je možné v rámci území kombinovat. V souladu s § 12 odst. 2 ZHH musí obec bez zbytečného odkladu (nejpozději však do 5 dní od vyhlášení) zaslat přijatou obecně závaznou vyhlášku Ministerstvu financí. Ustanovení § 12 odst. 6 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, zároveň obcím ukládá zaslat vyhlášku Ministerstvu vnitra.

§ 12 Obecně závazná vyhláška

(1) Obec může na základě jiného zákona vydat obecně závaznou vyhlášku, ve které stanoví, že bingo, technická hra, živá hra nebo turnaj malého rozsahu mohou být provozovány pouze na místech a v čase určených obecně závaznou vyhláškou, nebo stanoví, na kterých místech a v jakém čase je v obci

provozování těchto hazardních her zakázáno, anebo stanoví, že provozování těchto hazardních her je na celém území obce zcela zakázáno.

(2) Obec je povinna bez zbytečného odkladu zaslat Ministerstvu financí (dále jen „ministerstvo“) obecně závaznou vyhláškou přijatou podle odstavce 1, nejpozději však do 5 kalendářních dnů ode dne jejího vyhlášení.

7. Užitečné zdroje

Metodické doporučení k činnosti územních samostatných celků pro oblast hazardních her (Ministerstvo vnitra), dostupné z <https://www.mvcr.cz/odk2/clanek/metodicke-materialy-k-zakonnym-zmocnenim.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>

Průvodce zákonem č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (Ministerstvo vnitra), dostupné z <https://www.mvcr.cz/clanek/zakon-o-odpovednosti-za-prestupky-a-rizeni-o-nich-ucinnyy-od-1-7-2017.aspx>

Metodický materiál Ministerstva vnitra pro tvorbu obecně závazných vyhlášek podle zákona č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, dostupné z <https://www.mvcr.cz/odk2/clanek/metodicke-materialy-127512.aspx>